

Dövlətimiz həm yaşlıların, həm də uşaqların ən böyük himayəçisidir

Avqustun 26-da Azərbaycan Respublikasının Birinci vitse-prezidenti Mehriban Əliyeva və qızı Leyla Əliyeva Bilgəhdəki Pensiya yaşına çatmış şəxslər üçün sosial xidmət müəssisəsində olublar.

Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyeva əvvəlcə burada sağlamlığı məhdud insanların yaşayışı ilə maraqlanıb, onlarla söhbət edib.

Müəssisə sakinləri ilə görüşdə ahıl insanlar dövlətin onlara diqqət və qayğısından razılıqlarını bildiriblər, rahat yaşamaqları üçün hər cür şəraitin yaradıldığını vurğulayıblar. Qeyd olunub ki, müəssisədə Azərbaycan dövləti tərəfindən yaşlı nəsə xüsusi diqqət

və qayğı göstərilir. Dövlətimiz onların ən böyük himayəçisidir. Ahılların sosial müdafiəsinin gücləndirilməsi, sağlamlıqlarının qorunması məqsədilə ölkəmizdə davamlı tədbirlər həyata keçirilir. Həmin gün Mehriban Əliyeva və qızı Leyla Əliyeva paytaxtın Sabunçu rayonunda 260 saylı, Binəqədi rayonunda 141 saylı körpələr evi-uşaq bağçalarının açılışlarında, həmçinin valideyn himayəsindən məhrum və xüsusi qayğıya ehtiyacı olan uşaqlar üçün Heydər Əliyev Fondunun "Dalğa Beach" istirahət mərkəzində təşkil etdiyi növbəti əyləncə və istirahət proqramında iştirak ediblər.

"Dalğa Beach" istirahət mərkəzində Heydər Əliyev Fondunun təşəbbüsü ilə təşkil olunan tədbirdə Nizami, Suraxanı, Xətai rayonlarının uşaq evlərinin, Daun Sindromlu Uşaqların Reabilitasiya Mərkəzinin və 11 saylı inteqrasiya təlimli internat məktəbinin sakinləri unudulmaz anlar yaşayıblar.

Xeyriyyəçiliyi, böyüməkdə olan nəsəlin hərtərəfli qayğı ilə əhatə olunmasını fəaliyyətinin prioritet istiqamətləri kimi müəyyən edən Heydər Əliyev Fondu növbəti dəfə balacalara unudulmaz anlar yaşadıb. Hər bir uşağa Heydər Əliyev Fondunun hədiyyələri təqdim olunub. Şənlikdə, ümumilikdə, 200-dən çox uşaq iştirak edib.

Azərbaycanla İƏT arasında əməkdaşlığın perspektivləri müzakirə edilmişdir

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev avqustun 24-də İslam Əməkdaşlıq Təşkilatının Baş katibi Yusif bin Əhməd Əl-Osaymini qəbul edib. AZƏRTAC xəbər verir ki, dövlətimizin başçısı Yusif bin Əhməd Əl-Osayminin İslam Əməkdaşlıq Təşkilatının Baş katibi kimi fəaliyyətini yüksək qiymətləndirdi və Azərbaycanla əməkdaşlığa verdiyi önəmə görə ona təşəkkürünü bildirdi. İslam Əməkdaşlıq Təşkilatının

Baş katibi Yusif bin Əhməd Əl-Osaymin Azərbaycana səfərindən məmnunluğunu ifadə etdi. Azərbaycanın İslam Əməkdaşlıq Təşkilatının çox mühüm üzvü olduğunu vurğulayan qonaq ölkəmizin dünyada sülhün və təhlükəsizliyin, o cümlədən müsəlman aləmində İslam həmrəyliyinin möhkəmləndirilməsi işinə verdiyi töhfəsinin əhəmiyyətini qeyd etdi. Görüşdə ölkəmizin dinlər və mədəniyyətlərarası dialoqun

genişləndirilməsində mühüm rol oynadığı qeyd edildi, Azərbaycanın dünyada bütün dinlərin və məzhəblərin sülh şəraitində birgə yaşadığı nümunəvi ölkə olduğu bildirildi, Bakıda keçirilən İslam Həmrəyliyi Oyunlarının önəmi vurğulandı. Söhbət zamanı Azərbaycanla İslam Əməkdaşlıq Təşkilatı arasında əməkdaşlığın perspektivləri ilə bağlı məsələlər ətrafında fikir mübadiləsi aparıldı.

Mehriban Əliyeva Bibiheybət ziyarətqah kompleksində

Azərbaycan Respublikasının Birinci vitse-prezidenti Mehriban Əliyeva və qızı Leyla Əliyeva avqustun 26-da Bibiheybət ziyarətqah kompleksini ziyarət ediblər.

VII əsrin yadigarı, müqəddəs qəbirlərin sayına görə İslam dünyasının üçüncü ziyarətqahı sayılan Bibiheybətdə Peyğəmbər nəslinin dörd nümayəndəsi uyuyur. Milli-mənəvi dəyərlərimizə dərinə bağlı olan ulu öndər Heydər Əliyev 1994-cü ilin martında Qurban

bayramı günündə bu müqəddəs ocağı ziyarət edib, 1997-ci il iyulun 23-də, Məhəmməd Peyğəmbərin mövludu günündə burada yeni məscid kompleksinin bünövrəsini qoyub. Bir il sonra, yenə də Peyğəmbərin mövludu günündə məscidin əsas korpusunun açılış mərasimində iştirak edib. Prezident İlham Əliyevin maddi-mədəniyyət abidələrimizin, müqəddəs ocaqlarımızın bərpası ilə bağlı imzaladığı fərman və sərəncamlar, verdiyi tapşırıqlar si-

rasında Bibiheybət məscid kompleksinin genişləndirilməsi də əksini tapıb.

Dövlətimizin başçısı 2005-ci və 2007-ci illərdə buranı ziyarət edib. 2008-ci ildə Bibiheybət ziyarətqah kompleksinin əsaslı yenidənqurmadan sonra açılışında Prezident İlham Əliyev, birinci xanım Mehriban Əliyeva və ailə üzvləri iştirak ediblər.

Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyevaya məsciddə müqəddəs Qurani-Kərim hədiyyə olundu.

Mehriban Əliyeva: "Bizim vahid arzumuz Qarabağ şikəstəsini Qarabağ torpağında birlikdə eşitməkdir"

Avqustun 26-da Heydər Əliyev Mərkəzində bir qrup məcburi köçkünün iştirakı ilə tədbir keçirilib. Azərbaycan Respublikasının Birinci vitse-prezidenti Mehriban Əliyeva tədbirdə iştirak edib və ad gününü onlarla birlikdə qeyd edib.

"Burada toplaşanların bir arzusu var - ərazi bütövlüyümüzün tezliklə bərpası". Bu sözləri Qaçqınların və Məcburi Köçkünlərin İşləri üzrə Dövlət Komitəsinin sədri Rövnən Rzayev deyib. Komitə sədri ölkəmizdə qaçqınların və məcburi köçkünlərin problemlərinin həlli istiqamətində görülən işlərdən danışıb.

Məcburi köçkünlər qarşısında çıxış edən Birinci vitse-prezident Mehriban ƏLİYEVA çıxış edib. O, deyib:

"Əminəm ki, sizin hər birinizin qəlbində yaşayan arzu hər bir azərbaycanlının ən müqəddəs arzudur - torpaqlarımızın işğaldan azad olunması, Azərbaycanın ərazi bütövlüyünün bərpa edilməsi və Qarabağ torpağında Azərbaycanın üçrəngli bayrağının dalğalanması. Bildiyiniz kimi, uzun illərdir ki, məcburi köçkünlərin və qaçqınların yaşayış şəraitinin yaxşılaşdırılması dövlətimizin ən prioritet məsələlərindən biridir. Bu illər ərzində bu sahədə çox işlər görülmüşdür. Məcburi köçkünlərin, bizim əziz soydaşlarımızın yaşayış şəraitinin yaxşılaşdırılması, onların işlə təmin olunması, təhsil, tibb və digər xidmətlərlə təmin edilməsi Azərbaycan dövlətinin borcudur. Azərbaycan

dövləti bu yolda çox böyük nailiyyətlər əldə edib.

Altmış minə yaxın soydaşımız yeni mənzillərlə təmin olunub. Ötən il 5900 qaçqın və məcburi köçkün ailəsi yeni evlərlə təmin edilib. Bu il 6 minə yaxın yeni mənzil istifadəyə verəcək. "Qobu Park-2" yaşayış qəsəbəsində işlər bu yaxınlarda tamamlanacaq və yenə də 1300 məcburi köçkün ailəsinin yaşayış şəraiti yaxşılaşacaq. Amma bu, müvəqqətidir. Çünki bir daha deyirəm, bizim arzumuz başqadır. Bizim vahid arzumuz Qarabağ şikəstəsini Qarabağ torpağında birlikdə eşitməkdir.

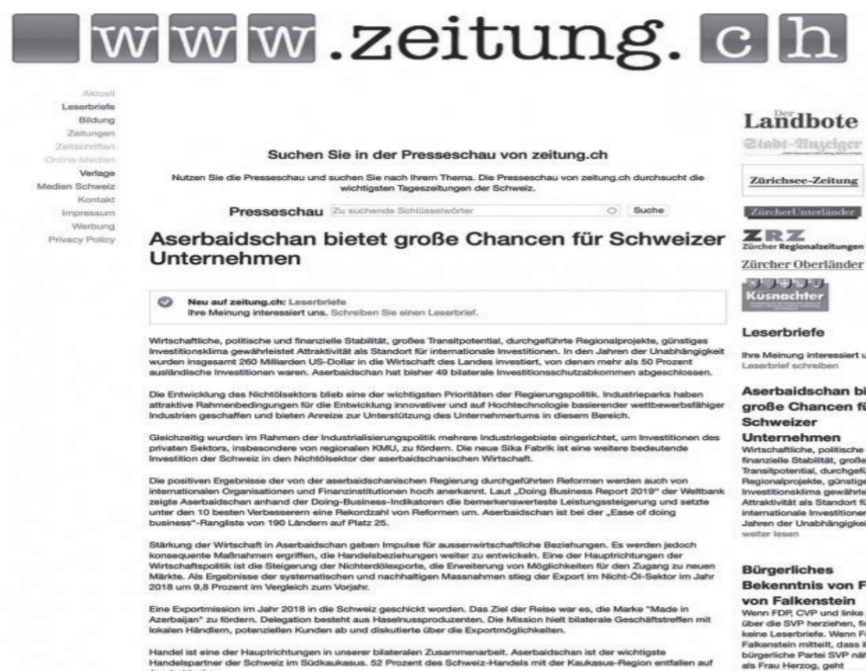
Mən əminəm ki, Prezidentimizin, dövlətimizin qəti siyasəti və mövqeyi, Allahın köməyi ilə biz buna nail olacağıq.

2 Azərbaycan İsveçrə şirkətləri üçün böyük şanslar təqdim edir

İsveçrənin "www.zeitung.ch" internet portalında Azərbaycanın İsveçrə şirkətləri üçün cəlbədiç məkən olmasına dair məqalə dərc olunub.

"Azərbaycan İsveçrə şirkətləri üçün böyük şanslar təqdim edir" başlıqlı məqalədə iqtisadi, siyasi və maliyyə sabitliyi, böyük tranzit potensialı, həyata keçirilən regional layihələr və münbit investisiya mühitinin Azərbaycanı beynəlxalq investorlar üçün maraqlı məkana çevirdiyi qeyd edilir. Bildirilir ki, müstəqilliyi bərpa etdikdən sonra Azərbaycana 260 milyard ABŞ dolları həcmində investisiya yatırılıb və onun tam yarısı xarici investisiyaların payına düşür, indiyədək Azərbaycan investisiyaların qorunmasına dair 49 ikitərəfli sənəd imzalanıb.

Məqalədə, həmçinin diqqətə çatdırılır ki, Azərbaycanda yaradılmış əlverişli biznes və investisiya mühiti beynəlxalq qurumlar tərəfindən də yüksək qiymətləndirilir. Dünya Bankının "Doing Business 2019" hesabatında Azərbaycan dünyanın 10 ən inkişafatçı dövləti

ti siyahısına daxil edilərək dünyanın ən çox inkişafat aparan ölkəsi elan olunub, dünyanın bir çox ölkələrini geridə qoyaraq MDB-də lider mövqeyə yüksəlib. Azərbaycan "Ease of Doing Business" reytinqində 190 ölkə içərisində 25-ci yerdə qərarlaşıb. Qeyd edilib ki, ötən il "Made in Azerbaijan" brendinin tanıtımı məqsədilə Azərbaycandan ixrac missiyası

İsveçrədə səfərdə olub. Missiya yerli satış şirkətləri və potensial müştərilərlə mümkün ixrac imkanları ətrafında müzakirələr aparıb. Ticarət iki ölkə arasında qarşılıqlı əməkdaşlığın əsas istiqamətləri sırasında. Azərbaycan Cənubi Qafqazda İsveçrənin əsas ticarət tərəfdaşdır və İsveçrənin bu regionla ticarət həcmi 52 faizi Azərbaycanın payına düşür.

Daha bir şirkət "Caspian Energy Forum Baku - 2019" un tərəfdaşı olub

"Caspian Energy Forum" son illər ərzində regionda yeganə unikal platformaya çevrilib. Onun çərçivəsində dövlət və özəl sektor təmsilçilərinin fəal dialoqu qurulub ki, bu da iqtisadiyyatın neft-qaz və qeyri-neft sektorunun nümayəndələrini xüsusilə sevindirir. Öminəm ki, sentyabrın 19-da Azərbaycanın paytaxtında keçiriləcək IX Beynəlxalq "Caspian Energy Forum Baku-2019" bu əhəmiyyətə sadiq qalacaq və dialoqu daha da fəallaşdırmağa xidmət edəcək. Bu barədə "Caspian European Club" un sədrinin birinci müavini və baş icraçı direktoru Telman Əliyev məlumat verib. T.Əliyevin sözlərinə görə, "Əsrin müqaviləsi"nin imzalanmasının 25 və "Caspian Energy" jurnalının 20 illik yubileyinə həsr olunmuş IX Beynəlxalq "Caspian Energy Forum" un növbəti tərəfdaşı uzun müddətdir əməkdaşlıq edilən "NABUCCO A&C" şirkəti olub. "Öz layihələri ilə Azərbaycanda yaxşı tanınan "NABUCCO A&C" şirkəti sıralarında dünyanın 50 ölkəsindən 5 min şirkət

və təşkilatı birləşdirən "Caspian European Club" un ən fəal üzvlərindən biridir. Biz bu şirkətlə gələcəkdə də sıx əməkdaşlıq etməyə hazırıq və tərəfdaşlıq üçün açılan yeni imkanlara görə şadiq", - deyərək Telman Əliyev söyləyib. "NABUCCO A&C" tikinti şirkətinin baş direktoru Kamaləddin Mənsimov "Caspian European Club" ilə əməkdaşlığı və regional xarakter daşıyan Bakıdakı illik forumun təşkili üçün tərəfdaşlığı yüksək qiymətləndirdiyini bildirib. "Biz Azərbaycanda İsveçin "ASTRON BUILDINGS" şirkətinin rəsmi və eksklüziv inşaat tərəfdaşlığı və tikinti sahəsində lider mövqeyi tuturuq. Bu il şirkətimizin 10 illik yubileyinə həsr edilən "Caspian Energy Forum" un növbəti tərəfdaşı uzun müddətdir əməkdaşlıq edilən "NABUCCO A&C" şirkəti olub. "Öz layihələri ilə Azərbaycanda yaxşı tanınan "NABUCCO A&C" şirkəti sıralarında dünyanın 50 ölkəsindən 5 min şirkət

Baku - 2019" un işində dünyanın 50 ölkəsindən 1500-dən artıq nümayəndə iştirak edəcək. "Caspian Energy Forum Baku - 2019" üç sessiyadan ibarət olacaq. Birinci sessiya Azərbaycanda neft-qaz sektorunun və sənayenin inkişafına, infrastruktur layihələrinin həyata keçirilməsi mövzusunda həsr ediləcək. İkinci sessiya maliyyə sektorunun inkişafı mövzusunda toxunulacaq, Azərbaycanda investisiya layihələrinin həyata keçirilməsi mövzusunda təhlükəli bəhs olunacaq. İkinci sessiyada, həmçinin əsas diqqət kiçik və orta biznesin inkişafına yönəldiləcək. Üçüncü sessiyada İKT layihələrinin uğurla həyata keçirilməsi, aqrosənaye kompleksinin inkişafı və Azərbaycanın turizm potensialı barədə geniş hesabat verəcəkdir. IX Beynəlxalq "Caspian Energy Forum Baku - 2019" un tərəfdaşları arasında, həmçinin "Azpetrol Ltd" ASC, "AzerTelecom" ASC, "ICODS Hilmer GMBH", "Hellmann Worlwide Logistics", "Nərimanfilm", "Vien Group" şirkəti və "Azeri Card" ASC də var.

Elektron qaimə-faktura təqdim etməyin üstünlükləri

fakturaların tətbiqi dairəsində müəyyən dəqiqləşdirmələr aparılıb. Vergi Məcəlləsinə edilmiş dəyişikliyə əsasən, malların elektron qaimə və ya elektron vergi hesab-fakturası verilmədən satılmasına görə malsatan şəxslərə sanksiya tətbiq edilir. Yeni maliyyə sanksiyaları qüvvəyə mindiyi gündən 1 təqvim ili ərzində belə hala birinci dəfə yol verildikdə vergi orqanı tərəfindən vergi ödəyicisinə maliyyə sanksiyası tətbiq olunmur və yalnız rəsmi (yazılı) xəbərdarlıq edilir. Vergi ödəyicisi tərəfindən təkrarən belə hala yol verildiyi aşkarlarsa, birinci dəfə maliyyə sanksiyalarının məbləği təqdim edilən malların satış qiymətinin 10 faizi, ikinci dəfə 20 faizi, üç və daha çox dəfə yol verildikdə isə 40 faizi həcmində olacaq.

Vergi Məcəlləsinin 71.1.1-ci maddəsinə görə, fərdi sahibkarlara və hüquqi şəxslərə malları təqdim edən, işləri görən və xidmətləri göstərən şəxs onlara elektron qaimə-faktura verməlidir. Elektron qaimə-fakturaların tətbiqi vergi inzibatchılığının sadələşdirilməsinə, vergi

nəzarətinin daha səmərəli və əhatəli təşkilinə, vergidən yayımla hallarının azaldılmasına, vergi ödəyiciləri üçün kağız sənədləşmə dövrünün məhdudlaşdırılmasına xidmət edir. 2019-cu il yanvarın 1-dən qüvvəyə minmiş dəyişikliklərə əsasən, elektron qaimə-

Satınalmalarla bağlı yeni vergi tələbi

Vergi Məcəlləsinin tələblərini pozan vergi ödəyiciləri dövlət satınalmalarından kənar qalacaq. Prezident İlham Əliyevin "Dövlət satınalmaları haqqında" Qanunda dəyişiklik edilməsi barədə Qanunun tətbiqi ilə bağlı sərəncamında belə deyilir. Sənədə əsasən, "Dövlət satınalmaları haqqında" Qanunun 6.2.5-ci maddəsinə "öhdəliklərinin sözlü və ya digər formada son bir il ərzində (fəaliyyətini dayandırdığı müddət nəzərə alınmadan) vergi ödəyicisinin Azərbaycan Respublikasının Vergi Məcəlləsi ilə müəyyən edilmiş vəzifələrinin yerinə yetirilməməsi hallarının mövcud" sözləri əlavə edilib.

Qeyd edək ki, adıçəkilən Qanunun 6-cı maddəsi malgöndərinin ixtisasına görə tələbləri nəzərdə tutur. Qanunun 6.2.5-ci maddəsinin tələbinə görə, dövlət satınalmalarında iştirak etmək istəyən

şəxslərin seçilməsi üçün onların Azərbaycan Respublikasında vergilər və digər icbari ödənişlərə dair yerinə yetirilməsi vaxtı keçmiş öhdəliklərinin olmaması əsas meyarlardan biridir.

"Qum dəniz" yatağında neft hasilatı 22% artıb

Bu ilin II rübündə "Qum dəniz" neft yatağından xam neft hasilatı I rüblə müqayisədə 22% artaraq gündəlik 813 barel təşkil edib. Bu barədə "Greenfields Petroleum Corporation" məlumat yayıb. Qeyd olunub ki, hesabat dövründə 12 quyuda təmir işləri başa çatıb və qurular istismara daxil edilib. İyunun sonuna 4 əlavə quyuda təmir işləri

davam etdirilib. II rübdə "Bahar" yatağından gündəlik qaz hasilatının həcmi I rüblə müqayisədə 11% artaraq 20,596 mln. kubfut olub. Hesabat dövründə B182 və B205 saylı quyularda əsaslı təmir işləri yekunlaşıb. Qeyd edək ki, "Bahar" və "Qum dəniz" yataqlarında əməliyyat aparan "Bahar Energy Ltd." şirkəti "Greenfields Petroleum" un tam

mülkiyyətində olan törəməsidir. Şirkət bu yataqlarda 80% iştirak payına malikdir, qalan 20% isə SOCAR-a məxsusdur.

8 bankın Mərkəzi Bankdakı vəsaitləri azalıb

Azərbaycanda fəaliyyət göstərən 30 bankdan 16-sı bu il iyulun 1-nə olan vəziyyətə görə, Mərkəzi Bankdakı vəsaitlərinin illik müqayisədə dinamikası barədə məlumat verib ki, bunlardan da 8-də müsbət, 8-də isə mənfi dinamika müşahidə edilib. Mərkəzi Bankdakı vəsaitləri azalmış banklar "Access Bank", "AFB Bank", "Azərbaycan Sənaye Bankı", "Atabank", "Pakistan Milli Bankının Bakı filiali", "Kapital Bank", "Nikoil Bank" və "Ziraat Bank Azərbaycan" -dir. Ən az azalma "Access Bank" da (8,4%), ən çox azalma isə "Ziraat Bank Azərbaycan" da (78,8%) qeyd alınıb. Qalan 8 bankın Mərkəzi Bankdakı vəsaitləri isə son 1 ildə artıb. Ən yüksək dinamika "Yapı Kredi Bank Azərbaycan" da (3,1 dəfə), ən aşağı dinamika isə "Premium Bank" da (13,6%) qeyd alınıb. Mərkəzi Bankdakı vəsaitlərinin dinamikasını açıqlayan banklar "Amrah Bank", "Azərbaycan Beynəlxalq Ban-

ki", "Azər-Türk Bank", "Bank BTB", "Bank of Baku", "Bank Respublika", "Bank VTB Azərbaycan", "Express Bank", İran Milli Bankının Bakı filiali, "NBC Bank", "PAŞA Bank", "Rabitəbank", "Turan Bank" və "Unibank" -dır. 5 bankın Mərkəzi Bankdakı vəsaitləri 40 milyon manatdan çoxdur. Azərbaycanda fəaliyyət göstərən 30 bankdan 16-sı bu il iyulun 1-nə Mərkəzi Bankdakı vəsaitlərinin məbləği barədə məlumat verib ki, bunlardan da 5-də

sözgedən göstərici 40 milyon manatdan çox olub. Həmin banklar "Kapital Bank" (262,77 milyon manat), "Naxçıvan Bank" (100,529 milyon manat), "Xalq Bank" (74,584 milyon manat), "Yapı Kredi Bank Azərbaycan" (48,365 milyon manat) və "Access Bank" -dır (48,055 milyon manat). Qalan 11 bankdan 6-da sözgedən göstərici 10-40 milyon manat arasında, 5 bankda isə 1-10 milyon manat arasında dır.

29 avqust - 4 sentyabr 2019-cu il

Müdrüklük və uzaqgörənliklə xəqlə xidmət missiyası

Bu ilin may ayının 10-da Heydər Əliyev Fondunun yaradılmasının 15 illik yubileyi təntənəli şəkildə qeyd olundu. Fondun təşəbbüskarı və yaradıcısı ölkənin birinci xanımı, YUNESKO və İSESCO-nun xoşməramlı səfiri Mehriban xanım Əliyevadır. Artıq 15 ildir ki, Mehriban xanım əsasən mərhəmət, şəfqət, xeyirxahlıq kimi ali dəyərlər dayanan bu Fondla uğurlu rəhbərlik edir. Eyni zamanda, qeyd edək ki, Mehriban xanım 2017-ci ilin fevral ayından həm də yüksək dövlət vəzifəsi daşıyır, ölkənin ilk Birinci vitse-prezidenti vəzifəsini icra edir. Mehriban xanım istər Heydər Əliyev Fonduna rəhbərlik etdiyi ötən 15 il ərzində, istər son iki illik Birinci vitse-prezidentlik dönəmində gördüyü işlərlə, həyata keçirdiyi layihələrlə Azərbaycanı həm də dünya miqyasında tanıtmaqla, layiqincə təmsil etməklə mərhəmət, şəfqət, xeyirxahlıq mücəssiməsi obrazı yaradıb, həmçinin əsl, yüksək səviyyəli dövlət xadimi kimi özünü təsdiqləyib.

Böyük mənəvi-əxlaqi və siyasi məzmun daşıyan amnistiya aktları və ya on minlərin sevincinə qatılan sevinc...

Elə bu yerdə xətrətlənənlərdir ki, 2005-2017-ci illərdə millət vəkili olarkən Mehriban xanım yüzlərlə, minlərlə, on minlərlə insanın sevincinə sevinc qatan addımlara imza atmışdır. Yəni, Mehriban Əliyevanın Milli Məclisin deputatı kimi 12 illik tarixi fəaliyyətində yadda qalan məqamlardan biri onun ədalət, humanizm və insanpərvərlik ideallarını rəhbər tutaraq genişmiqyaslı amnistiya aktının qəbul edilməsi təşəbbüsü ilə çıxış etməsi olmuşdur. İlk dəfə 2007-ci il 8 mayda Mehriban xanımın hazırladığı "Azərbaycan xalqının ümummilli lideri Heydər Əliyevin xatirəsinə həsr olunmuş amnistiyaya haqqında" qərar layihəsinin müzakirəsində o, öz çıxışında qeyd etmişdir ki, "...səhv etmiş, cinayət törətmiş insanlara bir daha imkan verməliyəm ki, onlar azad həyata qayıtsınlar, ailələrinə, yaxınlarına qovuşsunlar, cəmiyyətdə öz yerlərini tapa bilsinlər. Ağır cinayət törətməyən insanları bağışlayaraq, biz həm onları normal həyata qaytarırıq, həm də müstəqil Azərbaycanın humanizm prinsipləri əsasında inkişaf etdiyini nümayiş etdiririk". Azərbaycan parlamentarizmi tarixində ilk dəfə olaraq Milli Məclisin deputatı tərəfindən irəli sürülmüş və geniş ictimai dəstək almış bu amnistiyaya aktı böyük mənəvi-əxlaqi və siyasi məzmun daşıyırdı. O, bu nəticə təşəbbüsü ənənəyə çevirərək, 2009 və 2013-cü illərdə də eyni müraciətlə çıxış etmiş və nəticədə 2009-cu ildə 9564, 2013-cü ildə isə təqribən 9000 nəfər azadlığa buraxılmışdır...

Xeyirxahlıq, rəhm və mərhəmətin invarı...

Yeri gəlmişkən, bu gün bütövlükdə dünyanın, insanlığın bəlkə ən çox ehtiyac duyduğu məqam, məsələ xeyirxahlıq, rəhm və mərhəmətdir. Hansı ki, dünyanı idarə edənlərdə bəzən və bir çox hallarda bunun əksini görürük və görməkdəyik. Amma çox sevindirici və qürurverici haldır ki, istər ölkə prezidentinə cənab İlham Əliyevdə, istərsə də Mehriban xanımda bu keyfiyyətlərin hamısı birləşib, vəhdətləşib, çulğalaşib. Bu yerdə bəlkə də tarixdə, insanlıq, bəşər həyatında olmadığı qədər ehtiyac duyulub və duyulmaqdadır. Çünki 20-ci əsr başlayarkən dünyəvi tarixində ən qanlı savaşımlara, vətəndaş müharibələrinə, milli-azadlıq mübarizələrinə, ideologiyaların, sivilizasiyaların qarşıdurmalarına, aclıqlara, səfalətlərə şahidlik edib və bu gün, 21-ci əsrin özündə də şahidlik etməkdədir. Müharibələr, savaqlar, qarşıdurmalar insan qanının axıdılması, minlərin, on minlərin, yüz minlərin, milyonların məhvi, əsir, itkin düşməsi, mənəvi, maddi, fiziki işğalcılara məruz qalması, aclıq, yoxsulluq, səfalət içində yaşaması deməkdir. Bunun üçün çox da uzağa getmək lazım deyil. 31 ildən bu yana haqsız və ədalətsiz yerə məruz qaldığımız, zorla cəlb olunduğumuz Qarabağ münafiqəsi bunu bütün çıplığı ilə ortaya qoyur. Bu illər ərzində

minlərlə, on minlərlə insanımızı itirmişik, minlərlə, on minlərlə şəhidimiz var, minlərlə, onlarla yaralıımız, əlilimiz var, hələ də haqlarında heç bir məlumat olmayan, öldürülmüş bilinməyən əsir və girovlarımız var, torpaqlarımızın 20 faizi işğaldadır, bir milyondan artıq qaçqın və məcburi köçkün ordusu hələ də haqlarının bərpə olunacağı günün həsrəti ilə yaşamaqdadır. Odur ki, bütün bunlar - yaşananlar və yaşadılanlar dünyada, insanlıq tarixində, belə demək mümkünsə, mərhəmətə, rəhmə, şəfqətə olan tələbatı, ehtiyacı ikiqat, üçqat, beşqat artırmışdır. Bu gün dünyanın, insanlığın ehtiyacı məhz rəhm, mərhəmət və şəfqətdir. Bu ali dəyərləri öz üzərinə götürən, öz çiyinlərində daşımağa qərar verən insanlar, qurumlar da az deyil. Onlardan bu missiyaya şərfəli yerinə yetirənləri, bu və ya digər səbəblərdən yarıyolda qalanları, axsayanları da var. Mehriban xanım Əliyevanın təşəbbüsü və rəhbərliyi ilə yaradılan Heydər Əliyev Fondu da məhz bu yüksək, ali dəyərləri özündə ehtiva edərək, şərfəli bir missiyanın daşıyıcısına çevrilmişdir. Daha konkret ifadə etmiş olsaq, müstəqil Azərbaycan dövlətinin memarı və qurucusu, ümummilli lider Heydər Əliyev 2003-cü ilin dekabrında vəfat etdikdən sonra onun zəngin irsinin qorunub saxlanması, gələcək nəsillərə çatdırılması və nurlu əməllərinin davam etdirilməsi məqsədilə xüsusi bir ictimai qurumun yaradılmasına dair müxtəlif təşəbbüslər irəli sürülüb. Bu baxımdan, cəmiyyətin sosial sifəti nəzərə alınaraq, 2004-cü ilin mayında qeyri-hökumət təşkilatı olan Heydər Əliyev Fondu yaradılıb. Fondun əsas missiyası Heydər Əliyevin həyat və fəaliyyətinin, ideyalarının öyrənilməsi və təbliği ilə yanaşı, ölkə daxilində və xaricdə sosial-iqtisadi və humanitar inkişafı dəstəkləməkdir. Yarandığı dövrdən indiyədək fond öz prinsiplərinə sadıq qalaraq, təhsil, səhiyyə, mədəniyyət, idman, elm və texnologiya, ekologiya, sosial və digər sahələrdə müxtəlif layihələr həyata keçirmişdir. Fond öz proqramları, layihələri, xeyriyyə fəaliyyəti ilə Azərbaycanda və ölkəmizin hüdudlarından kənarında yüksək nailiyyətlər qazanmışdır. Fondun təşəbbüsü ilə respublikanın müxtəlif şəhər və rayonlarında ümummilli lider Heydər Əliyevin həyat və fəaliyyətindən, Azərbaycanın müasir tarixi və zəngin mədəni irsindən bəhs edən, yeni avadanlıq və zəruri ədəbiyyatla təchiz edilmiş mərkəzlər yaradılmışdır. Bu mərkəzlər təkcə muzey funksiyası daşıyır, eyni zamanda, yeniyetmə və gənclərin müxtəlif bilik və bacarıqlara yiyələnmələrinə xidmət edir. Mərkəzlərin nəzdində kompüter kursları, şahmat, xalçaçılıq, təsviri və tətbiqi incəsənət, heykəltəraşlıq və s. dərəcələr fəaliyyət göstərir.

"Yeniləşən Azərbaycana yeni məktəb" və ya 3 mindən çox məktəb...

Azərbaycan vətəndaşları üçün bərabər təhsil imkanlarının yaradılmasını, gənc nəslin biliklərlə yiyələnməsini və ölkəmizin dünya təhsil sistemində inteqrasiyasını prioritet məsələlərdən hesab edən Heydər Əliyev Fondu fəaliyyətə başladığı gündən bu istiqamətdə bir

sıra proqram və layihələr həyata keçirir. Bunlar "Uşaq evləri və internat məktəblərinin inkişafı", "Yeniləşən Azərbaycana yeni məktəb", "Təhsil dəstəyi" layihələridir. Vətəndaş cəmiyyəti və özəl sektor tərəfindən dəstəklənən layihə və proqramlar çərçivəsində onlarla uşaq müəssisəsi, 400-dən çox məktəb binası inşa olunub və ya yenidən qurulub. Fondun təşəbbüslərinə dövlət tərəfindən yaxından dəstək verilmiş, ümumilikdə, son 15 il ərzində 3 min 200-dən çox məktəb tikilmiş, təmir edilmiş və bu istiqamətdə işlər bu gün də uğurla davam etdirilməkdədir. Həmçinin, "Uşaq evləri və internat məktəblərinin inkişafı" proqramı çərçivəsində ölkə üzrə 39 uşaq müəssisəsi əsaslı şəkildə təmir edilib və ya yenidən qurulub. Fondun bu qəbildən olan başqa bir təşəbbüsü "Məktəbəqədər təhsil müəssisələrinin inkişafı" layihəsidir. Cəmiyyətdə 2014-cü ildə təqdim edilmiş layihədə Bakı şəhərində uşaq bağçalarına olan tələbatın tam ödənilməsi məqsədi ilə kompleks tədbirlərin həyata keçirilməsi nəzərdə tutulub və ötən 5 il ərzində bu istiqamətdə xeyli addımlar atılıb.

Məhsətiyə və Natəvanə Vətən sevgisi...

Heydər Əliyev Fondunun mədəniyyət sahəsindəki fəaliyyəti əsasən üç istiqaməti əhatə edir: milli-mənəvi dəyərlərin və mədəni irsin qorunub saxlanması, ölkə və dünya əhəmiyyətli tarixi abidələrin bərpası və yeni mədəniyyət obyektlərinin inşası, Azərbaycan mədəniyyətinin dünya ictimaiyyətinə tanıtılması. Qeyd edək ki, mədəniyyət bütövlükdə ölkənin və millətin ruhudur. Mədəniyyətin çiçəklənməsi, mədəniyyətin gücü millətin gücü deməkdir. Öz mədəniyyətinə tam güvənmədən, mədəniyyət inkişaf etmədən və çiçəklənmədən millətin böyük dirçəlişindən söhbət gedə bilməz.

Mehriban xanımın, o cümlədən onun rəhbərlik etdiyi Fondun fəaliyyətində də daim bu məqama, bu nüansa çox ciddi diqqət yetirilib və o, əsas hədəflərdən, istiqamətlərdən biri kimi seçilib. Mehriban xanımın və Fondun çoxsaxəli fəaliyyəti mədəniyyətimizin inkişafına, insanlara daim qayğı göstərməyə çağırır. İnsanlar Heydər Əliyev Fonduna inanır. Əgər inam varsa, ümumiyyətlə, xalq inama malikdirsə, dövlət gücü, millət isə özünün inkişaf perspektivlərinə malikdir. Bu baxımdan, bütövlükdə cəmiyyətin mədəni səviyyəsini artırmaq Heydər Əliyev Fondunun fəaliyyətinin əsas istiqamətlərindən biridir. Bu mədəni səviyyəni artırmaqla, milli ruhu, dövrün ruhunu zənginləşdirməklə, əzəmətləşdirməklə vətənpə-

vrlik hisslərini daha da gücləndiririk. Ümumiyyətlə, bizim insanlarda kollektiv düşüncə, kollektiv yaddaş barədə düşüncə lazımdır. Çünki bizim çox zəngin adət-ənənələrimiz, mənəvi-mədəni dəyərlərimiz mövcuddur. Onları qorumaq üçün ayrı-ayrılıqda yox, kollektiv şəkildə düşünməyə ehtiyac var. Odur ki, biz kollektiv yaddaşımızı daha da gücləndirməliyik. İnsanlarda yaxşılıq etmək, valideynlərə hörmətlə yanaşmaq, qayğı göstərmək, vətənə və xalqına sadıq olmaq həvəsini oyaatmaq lazımdır. Heydər Əliyev Fondunun həyata keçirdiyi tədbirlərin əsas məqsədlərindən biri də məhz budur.

Həmçinin, bu sırada YUNESKO-nun Bəşəriyyətin Sifahi və Qeyri-Maddi İrsinin şah əsərləri siyahısında yer almış Azərbaycan muğamının inkişafına və tanıtılmasına xidmət edən Beynəlxalq Muğam Mərkəzinin açılmasını, o cümlədən Müasir İncəsənət Muzeyinin, Azərbaycan Xalçası və Xalq Tətbiqi Sənəti Muzeyinin, həmçinin 2008-ci ildə açılış mərasimində Qala Arxeoloji-Etnoqrafik Muzey Kompleksinin, 2011-ci ildə yənə Qala qəsəbəsində əsasən uşaqlar və gənclər üçün nəzərdə tutulmuş Etno-Ekoloji Mərkəz və Qala Ənənəvi Əşyalar Muzeyinin, 2015-ci ildə Zirə Mədəniyyət Mərkəzinin yaradılmasını xatırlatmaq olar. Bununla yanaşı, ötən ilin sonlarında Bakıda Kitab Mərkəzinin açılmasını qeyd etmək lazımdır ki, burada da məqsəd mütləq ədəbi marağın artırılmasıdır. Həmçinin, ötən ilin yayında Bakı Bulvarının rəmlərindən biri olan "Qu quşları" fəvvarə kompleksinin açılışı olmuşdur. Dahi şair Nizami Gəncəvi və görkəmli bəstəkar Qara Qarayevin "7 gözəl" poeması və bələtindən ruhlanaaraq yaradılan 7 qu quşu heykəli 1960-cı illərdə olduğu kimi, hər biri fərqli ölçüdə və fərqli hərəkəti təsvir edərək hazırlanıb. Eyni zamanda, Mehriban xanımın təşəbbüsü ilə 2012-ci ildə İtaliyanın Roma şəhərindəki "Villa Borghese" parkında Nizami Gəncəvinin abidəsinin açılışı olub. O Nizami Gəncəviyə ki, nəinki Azərbaycan və Şərq ədəbiyyatını, bütövlükdə dünya ədəbiyyatını öz inciləri ilə bəzəmiş, 5 məşhur poemadan ibarət "Xəmsə"si ilə söz dünyasına öz əbədlilik möhürünü vurmuşdur. Bununla belə, Mehriban xanımın növbəti təşəbbüsü ilə 2016-cı ildə Belçika Krallığının Vaterlo şəhərinin mərkəzi parkında postamentində "Şərqi müasir maarifçi və şairə qadını Xursidbanu Natəvan" qadını Xursidbanu Natəvan. Qarabağ şahzadəsi. Azərbaycan" sözləri yazılmış Azərbaycanın görkəmli şairəsi Natə-

vanın abidəsi açılıb. Bundan cəmi bir il sonra isə Fransanın Evian şəhərində böyük şairəmiz Natəvanın heykəli ucaldılıb. Eyni zamanda, 2016-cı ildə Mehriban xanımın və Heydər Əliyev Fondunun Fransada həyata keçirdiyi "Nizami Gəncəvi və Məhsəti Gəncəvi: 12-ci əsrlə 21-ci əsri birləşdirən ədəbi körpü" layihəsi çərçivəsində Konyak şəhərində dünya şöhrətli rübablar ustası Məhsəti Gəncəvinin heykəlinin açılış mərasimi olub.

Qeyd edək ki, XI əsrin sonları-XII əsrin əvvəllərində yaşamış böyük Azərbaycan şairəsi, rübablar ustası Məhsəti Gəncəvi Azərbaycan və müsəlman ictimaiyyətinin parlaq nümayəndəsi olmaqla öz şeirlərində sənətkar, şair, müğənni və mürtib obrazlarını təənnüm edən yeni şəhər poeziyasının təmsilçisi idi. 71 illik həyatı boyunca Məhsəti hər şeydə birincilik qazanıb. O, ilk məşhur Azərbaycan şairəsi, ilk şahmatçı qadın, ilk görkəmli qadın musiqiçimiz və çox ehtimal ki, ilk qadın bəstəkarımızdır.

9 əsr öncə

"Yətməzmi, qəribə verdin işğanca, Cəfannın hüdudu olmazmı, sənəcə? Demişdin; Gəncədə kama yetərsən, İndi bu mən, bu sən, bax, bu da Gəncə!..", - deyin Məhsəti Gəncəvi haqansa ağına, xəyalına da gətirməzdi ki, uzun əsrlərdən, yüz illiklərdən sonra, 21-ci əsrdə onun heykəli nəinki Azərbaycanda, hətta ondan qat-qat uzaqlarda, Qərb, Avropa mədəniyyətinin beşiyi sayılan ölkələrdən birində ucaldılacaq. Ancaq Azərbaycan mədəniyyətinə, Azərbaycan ədəbiyyatına böyük dəyər verən Mehriban xanım və Heydər Əliyev Fondu ağıla, xəyala gəlməyənləri bu dəfə də gerçəkləşdirməyi bacardı. Bu, həm də keçmişə, tarixə, varisiyə sadıqlıq nümayişi, sədaqət hissi idi. Yəni, istər Məhsəti xanımın, istərsə də Natəvan xanımın Qərb, Avropa ölkələrində heykəllərinin ucaldılması həm Mehriban xanımın, həm də Heydər Əliyev Fondunun Azərbaycan mədəniyyətinə, Azərbaycan klassiklərinə nə qədər böyük önəm verməsinin, milli-mənəvi dəyərləri nə dərəcədə üstün tutmasının daha bir göstəricisi, bariz nümunəsidir.

Həmçinin, hər il təşkil edilən beynəlxalq musiqi yarışmaları nəinki Azərbaycanın, hətta dünyanın mədəni həyatında əlamətdar hadisə kimi qiymətləndirilir. Mstislav Rostropoviç adına Beynəlxalq Musiqi Festivalı, "Muğam ələmi" Beynəlxalq Muğam Festivalı, Qəbələ Beynəlxalq Musiqi Festivalı, Üzeyir Hacıbəyli Beynəlxalq Musiqi Festivalı, Muğam müsabiqəsi, Beynəlxalq Aşiq Festivalı kimi irimiqyaslı tədbirlər ifaçılıq sənətinin inkişafına əlverişli şərait yaratmaqla bərabər, xalqlar arasında mədəni əlaqələrin genişlənməsinə də xidmət edir...

Azərbaycan muğamının "ikinci nəfəsi"...

Mehriban xanımın fəaliyyətində ən mühüm yerlərdən birini tutan, məhz onun təşəbbüsü və dəstəyi ilə gerçəkləşdirilən Muğam müsabiqəsinə xüsusi toxumaq lazımdır. Bu yerdə xatırladaq ki, Azərbaycan dünya musiqi mədəniyyətinə böyük töhfələr verib, Üzeyir bəy Hacıbəyli, Müslüm Maqomayev, Soltan Hacıbəyov, Niyazi, Qara Qarayev, Fikrət Əmirov, Arif Məlikov, Tofiq Quliyev, Rauf Hacıyev kimi bəstəkarlar, dühalar bəxş edib. Amma Azərbaycan musiqi mədəniyyətinin kökündə, təməlində Azərbaycan muğamı dayanır. Dahi Üzeyir bəy Hacıbəyli "Azərbaycan xalq musiqisinin əsasları" kimi nəhəng bir əsər - kitab qoyub ortaya. Bu kitab bütün dünyaya, hamıya sübut etdi ki, muğam Azərbaycan musiqisidir, onun dərin kökləri və əsasları var. Odur ki, Mehriban xanımın və Heydər Əliyev Fondunun fəaliyyətində Azərbaycan

Müdrüklük və uzaqqörənliklə xaqla xidmət missiyası

muğama sevgi, ehtiram, onun yayılması və təbliğ edilməsi ən mühüm istiqamətlərdən birinə çevrilib. Konkret olaraq, 2005-ci ildən bu yana keçirilən və AzTV ilə yayımlanan Muğam müsabiqəsinin dəyəri ölçüyəgəlməzdir. Çünki bu müsabiqə Azərbaycan muğam sənətinin inkişafına növbəti tökən verib, ikinci nəfəs rolunu oynayıb. Hər kəsə də yaxşı məlumdur ki, Azərbaycan tarixən söz, sənət, ədəbiyyata, incəsənətə, aşıq-ozan sənətinə, muğam yaradıcılığına böyük dəyər, qiymət verilib. Qılıncla qələm, qılıncla saz, qılıncla muğam bir olub. Düşmənin üzərinə gedən babalarımız, ulularımız bir əllərində qılıncla, bir əllərində saz tutub. "Dədə Qorqud"dan, "Koroğlu"dan bu yana bu estafet hər zaman davam edib, etdirilib. "Heyratı", "Cəngi" sədaları altında düşmənin üzərinə şahinlər kimi şığıyan igidlərimiz qəhrəmanlıq tariximizin ən gözəl salnamələrini yaradıb. Yəni, bir xalq, bir dövlət olaraq, söz, aşıq-muğam sənəti iliyimizə, qanı-mızca hopub. Bu gün işğal altında olan Qarabağımız, Şuşamız, Ağdamımız dünyanın mədəniyyət, incəsənət, muğam konservatoriyası olub. Azərbaycanın muğam məktəbi, xüsusilə, Qarabağ, Şirvan, Bakı zonası dünyaya Zabul Qasım, Keçəçioğlu Məhəmməd, Cabbar Qaryağdıoğlu, Seyid Şuşinski, Xan Şuşinski, Zülfü Adıgözəlov, Mütəllim Mütəllimov, Hacıbaba Hüseynov, Tələt Qasimov, Əlibaba Məmmədov, Ağaxan Abdullayev, Alim Qasimov, Sara Qədimova, Şövkət Ələkbərova, Zeynə Xanlarova, Arif Babayev kimi və daha neçə-neçə nəhənglər, muğam ustaları bəxş edib. Odur ki, muğam sənətinin qorunması, yayılması və nəsilərdən-nəsilərə ötürülməsi həyatı, vacib bir məsələdir. Bu, həm də keçmiş, tarixi milli-mənəvi dəyərlərimizə sahiblənməyimiz deməkdir. Tarixən, xüsusilə də son 30-40 ildə bizim bu dəyərlərimizə sahib çıxmaq istəyənlərin sayı çoxalıb, sıraları genişləniş. Ələlxüsus, mənfur qonşularımız torpaqlarımıza iddia etməklə kifayətlənəyib, fürsət və məqam düşdükcə milli-mənəvi dəyərlərimizə, tarımıza, kamanımıza, sazımıza, milli musiqilərimizə, oyun vəhərlərimizə, muğamlarımıza, milli mətbəx nümunələrimizə belə sahiblənmək istəyib, dil uzadıb. Onların bu yöndəki təxribatçılıq, oğurluq əməlləri hələ də davam etməkdədir. Ancaq Azərbaycan ictimaiyyətinin, xüsusilə Heydər Əliyev Fondunun və Mehriban xanımın aparıcı iş, gərgin zəhmət və fəaliyyət nəticəsində ermənilərin və milli-mənəvi dəyərlərimizə sahiblənmək istəyən digər mənfur qüvvələrin bu yöndəki fəaliyyətinə ciddi zərbələr endirilib. İstər muğam, istər kaman, istərsə də digər dəyərlərimizə YUNESKO-nun Qeyri-Maddi İrs siyahısına daxil edilməsi, Azərbaycanca məxsusluğu qeyd edilmişdir. Bu baxımdan, yəni varislik əsənlərinin qorunması, davam etdirilməsi, dəyərlərimizə sahiblənmək baxımından 2005-ci ildən keçirilən Muğam müsabiqəsinin yeri və rolu çox böyük və əvəzsizdir. Hər il müsabiqədə iştirak edən - gözəl səsə malik olan, yüksək ifaçılıq möharəti ilə seçilən onlarla iştirakçının cəmi bir neçə ildən sonra Azərbaycanın ən dəyərlili muğam ifaçılarına çevrilməsi, onların Azərbaycanın hüduudlarından kənara çıxaraq, beynəlxalq arenada tanınması, Azərbaycan muğamlarını, Azərbaycan mədəniyyətini dünyaya çatdırması, nümayiş etdirməsi bu müsabiqənin nə qədər böyük əhəmiyyət daşımasının sübutudur. Bu müsabiqənin bir özəlliyi də odur ki, o, hər ailəyə sərəyət edib, qonaq olmuş, hər kəsin sevə-sevə, zövqlə izlədiyi əsl sənət yarışmasına çevrilmişdir. Açıqlı qeyd etmək lazımdır ki, bu gün ələ bir ailə tapmaq olmaz ki, bu müsabiqəni izləməmiş olsun. Yəni, bu

müsabiqə hamının sevgiyə, sayğıyla, zövqlə izlədiyi bir müsabiqədir. Ona görə hesab edirəm ki, bu müsabiqə Fondun fəaliyyətində, tarixində özünü qızıl hərflərlə həkk etdirib. Eyni zamanda, Fondun xətti ilə reallaşdırılan "Qız qalası" Beynəlxalq İncəsənət Festivalı, Qala Festivalı, Nəsimi - şeir, incəsənət və mədəniyyət Festivalı, "Daşın nəğməsi" Beynəlxalq Heykəltəraşlıq Simpoziumu kimi və sair irimiqyash tədbirlər Azərbaycan mədəniyyətinin, bütövlükdə Azərbaycanın inkişafına, təbliğinə xidmət edir. Həmçinin, Azərbaycanın "Eurovision" mahnı müsabiqəsində iştirakı

qacqın, məcburi köçkün və aztəminatlı ailələrdən olan, habelə müxtəlif xəstəliklərdən əziyyət çəkən uşaqlara yardım etməkdir. Fond beynəlxalq təşkilatlar və dünyanın bir sıra aparıcı səhiyyə şirkətləri ilə əməkdaşlıq şəraitində "Diabetli uşaqlara ən yüksək qayğı", "Talassemi-yasız həyat naminə" və digər layihələr həyata keçirmiş, tibb müəssisələrinin əsaslı təmiri, yenidən qurulması və inşasına nail olmuşdur. Fondun təşəbbüsü ilə ölkədə bir sıra xəstəxana, poliklinika, diaqnostika mərkəzləri və digər tibb ocaqları tikilmiş, təmir olunmuş və yenidən qurulmuşdur. Qeyd edək ki, "Diabetli uşaqlara ən yüksək qayğı" la-

evlərində və internat məktəblərində təbiiyə alan uşaqlar üçün Yeni il və Novruz sənlilikləri keçirir. Azərbaycanda və xaricdə fəaliyyət göstərən qurumlara bayram hədiyyələri göndərir. Mehriban xanım keçirdiyi görüşlərdən, xeyriyyə aksiyalarından birində bunları qeyd etmişdir:

"Əziz uşaqlar, siz bilməlisiniz ki, Azərbaycan kimi ölkədə yaşamaq xoşbəxtlikdir. Azərbaycan sülhsevər, sabit ölkədir və biz hər zaman öz müstəqilliyimizi, sabitliyimizi və təhlükəsizliyimizi qoruyacağıq. Görülən bütün işlər, atılan addımlar sizin gələcək xoşbəxtliyiniz naminədir. Bizim əsas amalmız

bəri apardığı "Xocalıya ədalət!" kampaniyası Azərbaycan hüduudlarından çox-çox kənarlara çıxaraq, Avropa, Asiya, hətta uzaq Latın Amerikasını ölkələrini belə əhatə edib. Hər il, xüsusilə də Xocalı soyqırımının ildönümü ərəfəsində dünyanın az qala hər bir guşəsində "Xocalıya ədalət!" kampaniyası çərçivəsində bir sıra önəmli və əhəmiyyətli aksiyalar həyata keçirilir. Məhz bu kampaniyanın nəticəsidir ki, 1992-ci ildə dünyanın soyuqqanlıqla izlədiyi, göz yumduğu, eşitməzədən, duymazdan gəldiyi Xocalı qətliamı, Xocalı dəhşətləri artıq duyulmaqda, eşidilməkdə, etiraf edilməkdə, bunu edənələrə lənətlər yağdırılmaqdadır. Həmçinin, dövlətlər və parlamentlər səviyyəsində Xocalı qətliamına hüquqi-siyasi qiymət verən qətnamələr, soyqırımı aktları qəbul olunub və olunmaqdadır. Bu, onu göstərir ki, həm məlum kampaniya çərçivəsində görülən işlər, həm də Azərbaycan dövlətinin səbri, təklini, gələcəyə hesablanmış siyasəti nəticəsində dünya birliyi bir gün bütövlükdə Xocalı qətliamını soyqırımı aktı kimi tanıyacaq, bu və digər faciələrində əli olan qanlı cinayətkarlar, hərbi canilər - koçaryanlar, sarkisyanlar, ohanyanlar, balayanlar, petrosyanlar və bir çoxları cavab verməli və layiqli cəzalarını almali olacaqlar.

Bununla yanaşı, beynəlxalq əməkdaşlıq istiqamətində, yəni Mehriban xanımın və Fondun təşəbbüsü ilə reallaşdırılan "Təhsilə dəstək" layihəsi çərçivəsində Gürcüstan, Misir, Rummıya, Rusiya, Pakistan və Niderlandda bir sıra məktəblər yenidən qurulub və əsaslı təmir olunub. Pakistanda qızlar üçün yeni orta məktəb binasının inşası ən uğurlu işlərdən biridir. 2005-ci ildə Pakistanda böyük dağıntılara səbəb olmuş zəlzələdən sonra Müzəffərabad şəhərinin Rara ərazisindəki qızlar üçün məktəb tam yararsız vəziyyətə düşmüşdü. Fond tərəfindən qısa müddətdə 650 şagirdlik yeni təhsil ocağı inşa edildi. Fondun ictimai səhiyyə sahəsində yer tutan layihələrinə Pakistanda aztəminatlı ailələrdən olan on minlərlə insanın "Həpatit B" virusuna qarşı vaksinasıya edilməsi, talassemiya, hemofiliya və qan xəstəliklərində əziyyət çəkən xəstələrin təcili tibbi yardım avtomatını və qan paketləri ilə təmin olunması, eləcə də göz əməliyyatlarının həyata keçirilməsi də daxildir. Heç təsadüfi deyil ki, Mehriban xanım 2015-ci ildə Pakistanda göstərdiyi xidmətlərə görə, eləcə də verdiyi böyük töhfələrə görə Pakistanın əli dövlət məkfakafı - "Hilal-e-Pakistan" ordeni ilə təltif olunub. Ötən əsrin əvvəllərində Azərbaycan xalqının böyük oğlu, xeyriyyəçi Hacı Zeynalabdin Tağıyev, təxminən bir əsr sonra isə Heydər Əliyev Fondu, onun prezidenti Mehriban xanım qarşı Pakistana öz xeyirxahlıq, insanpərvərlik əlini uzatmışdır ki, bu da bir daha Azərbaycanın daim öz əsənlərinə sadiqliyini, varisliyə münasibətini ortaya qoyur. Belə ki, XX əsrin əvvəllərində Pakistan ərazisi Britaniya müstəmləkəsi olanda yerli əhali arasında kütləvi pandemiyə yayılmış, insanlar bu ağır xəstəlikdən kütləvi şəkildə dünyasını dəyişmişdir. Həmin vaxt Azərbaycanlı milyonçu Hacı Zeynalabdin Tağıyev şəxsi vəsaiti ilə 300 min ampula peyvənd alıb, indiki Pakistan ərazisinə göndərir. Bununla da pandemiyadan qurtarılmışdır. Həmçinin, 2011-ci ildə Mehriban xanımın təşəbbüsü ilə Heydər Əliyev Fondu, Fransanın Azərbaycanı ziyarətliyi, SOCAR və Təhsil Nazirliyi arasında Bakıda fransız liseyinin tikintisi ilə əlaqədar niyyət bəyannaməsi imzalanıb,

nın təşəbbüskarı məhz Heydər Əliyev Fondu və onun prezidenti olub. Məhz bu dəstəyin nəticəsində ölkəmiz 2008-ci ildən etibarən hər il bu müsabiqədə müvəffəqiyyətlə təmsil edilməkdədir. Sonuncu, İsraildə keçirilən yarış, Azərbaycan təmsilçisinin uğurlu çıxışı da buna əyani sübutdur. Bu yerdə onu da xatırlatmaq gərək ki, 2011-ci ildə Almaniyada keçirilən "Eurovision" müsabiqəsində təmsilçilərimiz 221 səs toplayaraq yarışmanın qalibi olub, 2012-ci ildə isə Azərbaycan qalibi ölkə kimi bu müsabiqəyə uğurla ev sahibliyi edib. Ölkəmiz bu müsabiqəni gözənlədiyindən çox yüksək səviyyədə təşkil edərək, dünyaya özünün əsl reallığını nümayiş etdirib. Dünya bir daha Azərbaycanın mədəniyyət, tolerantlıq mərkəzi olmasının şahidinə çevrilib. Heydər Əliyev Fondu, o cümlədən Mehriban xanım ötən illər ərzində regionlarda da muğamın inkişafına, muğam mərkəzlərinin yaradılmasına dəstək verib. Belə ki, 2008-ci ildə Fondun təşəbbüsü ilə Ağcabədi şəhərində Qarabağ Muğam Mərkəzi, 2018-ci ildə isə Ağdam şəhərində Ağdam Muğam Mərkəzi inşa olunub və onların açılış mərasimlərində Fondun prezidenti kimi Mehriban xanım, həmçinin ölkə prezidenti cənab İlham Əliyev və Azərbaycanın bir qrup tanınmış sənətçisi iştirak edib.

Səhiyyəyə, əhalinin sağlamlığının təmin olunmasına sistemli yanaşma... Mehriban xanım, istərsə də Heydər Əliyev Fondu əhalinin sağlamlığının qorunması məsələsində də yaxından iştirak edir. Çünki ölkənin inkişafını xarakterizə edən əsas göstəricilərdən biri səhiyyə göstəriciləridir, orta yaş müddətidir, demografik inkişafdır. Heydər Əliyev Fondunun bu istiqamətdə keçirdiyi layihələrlə tanış olduqda, onların mahiyyətini dərk etdikdə bir daha əminlik yaranır ki, Mehriban xanımın və Fondun fəaliyyəti səhiyyənin inkişafına da sistemli yanaşmanı ön plana çəkir. Çünki səhiyyə, əhalinin sağlamlığının təmin olunması ayrı-ayrı lokal tədbirlərlə deyil, ona sistemli yanaşma ilə ölçülür. Bu baxımdan, Fondun bu istiqamətdə müəyyən etdiyi başlıca vəzifələrdən biri uşaq evləri və internatlardakı azyaşlı və yeniyetmələrə, şəhid,

yhəsi çərçivəsində diabet xəstəliyindən əziyyət çəkən uşaqlar müntəzəm olaraq insulin preparatları və şpris qələmlərlə təmin edirlər. Həmçinin, "Talassemi-yasız həyat naminə" layihəsi çərçivəsində bu il Talassemiya Mərkəzində xarici və yerli mütəxəssislərin iştirakı ilə uzun müddət talassemiya xəstəliyindən əziyyət çəkən xəstələrə sümük iliği və yağ toxumalarından əldə edilən kök hüceyrələrinin transplantasiyası həyata keçirilmişdir. Bununla da, Azərbaycanda ilk dəfə xüsusi metodla alınan kök hüceyrələr klinik praktikada tətbiq edilmişdir. Bunlar hamısı Mehriban xanımın və rəhbərlik etdiyi Fondun təmənənası xidmətləridir...

Mədəniyyətin qaynağı və mənbəyi min illik tarixə malik olan əsənlərimizdir. Sınaqlardan çıxmış mədəniyyətin qorunub saxlanılması mövqeyində möhkəm dayanaraq, müasir Azərbaycan realitətlərindən çıxış edərək, müasir dövrün şərtləri ilə uzlaşaraq, modernizasiyaya, dünyaya və gələcəyə ünvanlanan milli, zəngin və tarixi mədəniyyətimizi inkişaf etdirmək, mənbəyi və maddi mədəniyyətin əlaqəli inkişafına təsir göstərmək milli dövlət quruculuğu ideyalarına, xalqa xidmət mövqeyində dayanmaq deməkdir.

Xeyriyyəçiliyin yeni məzmunu...

Mehriban xanımın və Heydər Əliyev Fondunun fəaliyyətini izləyərkən, müşahidə edərək görürük ki, burada mühüm istiqamətlərdən, prioritetlərdən biri də xeyriyyəçilikdir. Belə demək mümkünsə, tarixi əsənləri olan Azərbaycan xeyriyyəçiliyi Mehriban xanımın və onun rəhbəri olduğu Fondun fəaliyyəti sayəsində yeni dəyər, məzmun və mahiyyət kəsb edib. Heç təsadüfi deyil ki, valideyn himayəsindən, ailə qayğısından məhrum olan uşaqların cəmiyyətə inteqrasiyasını asanlaşdırmaq, asudə vaxtlarını səmərəli təşkil etmək məqsədi ilə fond mütəmadi olaraq xeyriyyə aksiyaları keçirir. Bu aksiyalar çərçivəsində fond geniş tərkibli yardımlar göstərir. Belə ki, qurum uşaq evlərinə və internat məktəblərinə hədiyyələr göndərməklə yanaşı, konsert və əyləncə proqramları təşkil edir. Fond hər il təhsildə xüsusi fərqlənən, uşaq

gələcəkdə sizi mənbəvi və fiziki cəhətdən sağlam, güclü, savadlı, Azərbaycanın layiqli vətəndaşı kimi görməkdir. Mən ölkəmizin hər bir uşağına, hər bir balacasına öz hədsiz məhəbbətimi çatdırıram...".

Hesab edirəm ki, əlavə sözlə, izahata ehtiyac yoxdur. Bu, ölkənin birinci xanımının Azərbaycanın gələcəyinə, onun sabahına olan münasibətidir. Bu münasibət Azərbaycanın gələcəyinin hamı da təminatı, etibarlı əllərdə olması deməkdir.

Uğurlu beynəlxalq əməkdaşlıq, "Xocalıya ədalət" və ya dünyanın duymağa, görməyə, qəbul etməyə başladığı Azərbaycan-Xocalı həqiqətləri...

Mehriban xanımın gərgin və işgüzar fəaliyyəti nəticəsində Heydər Əliyev Fondu Azərbaycan hüduudlarından kənara çıxaraq, beynəlxalq səviyyəli bir quruma çevrilib. Fondun ABŞ, Rumıniya, Rusiya və Türkiyədə nümayəndəlikləri fəaliyyət göstərir. Qurum BMT-nin İnkişaf Proqramı, YUNESKO, İSESCO, FAO və digər beynəlxalq təşkilatlar ilə sıx əməkdaşlıq edir. Məhz bu sıx əməkdaşlığın nəticəsidir ki, artıq Azərbaycanın haqq səsi dünyada eşidilir, onun Ermənistan tərəfindən işğala və təcavüzə məruz qalması etiraf edilir. Ümumiyyətlə, fəaliyyəti dövründə Ermənistan-Azərbaycan münəqışəsi ilə bağlı həqiqətlərin beynəlxalq ictimaiyyətə çatdırılmasına xüsusi önəm verən Fond 2007-ci ildən başlayaraq hər il dünyanın bir sıra böyük şəhərlərində Xocalı soyqırımının ildönümü ilə bağlı aksiyalar keçirir. Aksiyalarda "Xocalı soyqırımı" filmi, ermənilərin Xocalıda törətdikləri vəhşilikləri əks etdirən fotosəkillər, müxtəlif illərdə xarici ölkələrin nüfuzlu nəşrlərində Xocalı faciəsi haqqında dərc edilmiş materiallar, "Qarabağ həqiqətləri" toplusu və "Azərbaycana qarşı müharibə: mədəni irsin hədəfə alınması" kitabı təqdim olunur. 2012-ci ilin fevralında fondun təşəbbüsü ilə Bosniya və Herseqovinanın paytaxtı Sarayevoda Srebrenitsa və Dağlıq Qarabağın Xocalı şəhərində törədilmiş soyqırımı qurbanlarının xatirəsinə abidə ucaldılıb. Fondun, xüsusilə Fondun birinci vitse-prezidenti Leyla xanım Əliyevanın artıq neçə ildən

29 avqust - 4 sentyabr 2019-cu il

Müdrüklük və uzaqgörənliklə Xaqla xidmət missiyası

həmin ilin oktyabrında isə Azərbaycan və Fransa prezidentlərinin iştirakı ilə liseyin təmələqoyma mərasimi keçirilib. Azərbaycanda müvəqqəti və daimi yaşayan fransızdillə vətəndaşların və Azərbaycan vətəndaşlarının fransız dilində təhsil alması məqsədilə yaradılmış məktəb 2014-cü ildə istifadəyə verilib. 2010-cu ildə isə Mehriban xanım Fransaya münasibətdə göstərdiyi xidmətlərinə və nümayiş etdirdiyi sədaqətinə görə Fransa prezidentinin sərəncamı ilə "Şərəf Legionu" ordeninin zabıt dərəcəsi ilə təltif olunub. Mehriban xanım həm də bir neçə nüfuzlu dövlətin ən yüksək ordenləri ilə təltif edilib ki, onlardan birinə elə bugünlərdə şahidlik etdik. Dünyanın iki super dövlətindən biri olan Rusiyanın dövlət başçısı cənab Vladimir Putin Mehriban xanımı bu ölkənin ən ali ordeni - "Dostluq" ordeni ilə təltif etdi. Bu, çox əlamətdar və tarixi bir hadisədir. Bu münasibətlə Azərbaycanın birinci xanımı, Birinci vitse-prezident Mehriban xanım Əliyevanı ürəkdan təbrik edir, ona uzun ömür, can sağlığı, ictimai, siyasi fəaliyyətində, şəxsi və dövlət həyatında, işlərində növbəti uğurlar, müvəffəqiyyətlər, nailiyyətlər arzulayırıq. Mehriban xanım Azərbaycanın ən öz yorulmaz fəaliyyəti ilə bütün ali mükafatları, o cümlədən dünyanın iki super gücündən biri olan qonşu və dost Rusiyanın ən yüksək dövlət ordenini - "Dostluq" ordenini, sözün həqiqi mənasında, tam haqq edir. Bu, onun əməlinin, zəhmətinin, fəaliyyətinin, xidmətlərinin bəhrəsidir, qiymətidir, nəticəsidir.

Bununla yanaşı, Mehriban Əliyeva 2008-ci ildə Polşa Respublikasının "Xidmətlərə görə" Böyük Komandor Xaçı ordeni, 2011-ci ildə Fransanın "Şərəf Legionunun Zabiti" dövlət ordeni, 2015-ci ildə Pakistan İslam Respublikasının "Hilal-e Pakistan" ali ordeni, 2018-ci ildə isə İtaliyanın "Xidmətlərinə görə" Böyük Xaç Kavaleri ordeni ilə təltif olunub. Eyni zamanda, onu da qeyd etmək ki, Mehriban Əliyeva "Hilal-e Pakistan" ordeni ilə təltif olunan ilk birinci xanımdır. Bunlar isə heç də təsadüfi deyil. Çünki Mehriban xanım ictimai, siyasi, humanitar fəaliyyətə atılan gündən öz insanpərvər, xeyirxah, xoşməramlı addımları ilə seçilib, fərqənlənib, tanınıb. Harada yerləşməsindən və yaşamasından asılı olmayaraq, dünyada yardıma, köməyə ehtiyacı olanlara kömək, yardım əlini uzadıb, onlara mərhəmət, şəfqət hissələri, ədalət duyğusu, ana, bacı sevgisi ilə yanaşıb. Həm Heydər Əliyev Fondunun xətti, həm millət vəkilii, həm də 2017-ci ildən Azərbaycanın ilk Birinci vitse-prezidenti kimi rəsmi fəaliyyəti ilə ölkələr, dövlətlər, xalqlar, sivilizasiyalararası münasibətlərə, əlaqələrə öz misilsiz töhfələrini verib və bu gün də bu xətt ardıcılıqla davam etdirilməkdədir. Rusiya da bizim qonşu, dost ölkələrimizdən biridir. Bizə tarixi əlaqələr, keçmişimiz bir-birimizə sıx tellərlə bağlıdır. Bu gün iki dövlət və iki ölkə lideri arasında çox yüksək və bərabərliyə uyğun münasibətlər mövcuddur. Elə bir sahə, elə bir məsələ yoxdur ki, orada əməkdaşlıq, tərəfdaşlıq olmasın. Bu münasibətlərin inkişaf etdirilməsində, bugünkü səviyyəyə çatdırılmasında, heç şübhəsiz ki, Mehriban xanımın da böyük xidmətləri, əməyi, zəhməti var. O da iki dövlət arasında münasibətlərin yüksəlməsinə xətt üzrə inkişafı prosesinə öz əməli töhfələrini verib və verməkdədir. Mehriban xanımın rəhbərlik etdiyi Heydər Əliyev Fondunun xətti ilə uzun illərdir ki, Rusiyada, onun şəhərlərində ən müxtəlif və yüksək səviyyəli layihələr həyata keçirilib və keçirilməkdədir. Bu yəndə misalları çox çəkmək olar, amma atalar məsəlində deyildiyi kimi, görünən dəgə bələdçi nə lazımdır? Odur ki, Mehriban xanım öz yorulmaz fəaliyyəti ilə, o cümlədən Azərbaycan-Rusiya münasibətlə-

rinin dərinləşdirilməsi baxımından Rusiyanın bu ali dövlət ordenini tam haqq edir.

Azərbaycan-Çin və Azərbaycan-Fransa münasibətlərinin inkişafında Mehriban Əliyevanın xidmətləri və töhfələri

Bu yerdə Mehriban xanımın Azərbaycan-Fransa, Azərbaycan-Çin münasibətlərinin inkişafındakı xidmətlərini də xüsusilə vurğulamaq gərəkir. Çünki hər iki dövlət müasir dünyanın ən nəhənglərindən, ən qabaqcıl dövlətlərindəndir. Hər ikisi də BMT-nin veto hüququna malik 5 daimi üzvündən biridir. Fransa, həmçinin Ermənisi-

zində istər ölkə prezidenti İlham Əliyev, istərsə də onun ən yaxın silahdaşı - Birinci vitse-prezident Mehriban xanım Əliyeva tərəfindən uğurla qət edilib. Ötən illər ərzində bəzi xırda məqamları nəzərə almasaq, Azərbaycan-Fransa əlaqələri özünün ən yüksək səviyyəsinə çatıb. Yəni, bu gün Azərbaycan-Fransa münasibətləri özünün yüksələn xətt üzrə inkişafı dövrünü yaşamaqdadır ki, burada da Mehriban xanımın xidmətləri xüsusilə vurğulanmalı, qeyd edilməlidir. Bu yerdə elə onu xatırlatmağa dəyər ki, bu ilin əvvəllərində Mehriban Əliyevanın Fransaya səfəri olmuş, orada çox mühüm və vacib görüşlər, mü-

illiyi yüksək və təntənəli şəkildə qeyd edilib. Həmin tədbirdə Mehriban xanım çox yadda qalan və parlaq çıxış edib. Heç təsadüfi deyil ki, həmin yubiley gecəsində Fondun prezidenti Mehriban xanım Əliyeva ötən illərdə görülməli işlərə, atılan addımlara toxunaraq, ekskurs edərək bildirib ki, 2004-cü il mayın 10-da fəaliyyətinə start verən Heydər Əliyev Fondu müasir Azərbaycan dövlətçiliyinin əsaslarını qoymuş, müstəqil Azərbaycanın siyasi, iqtisadi və mədəni dirçəlişini təmin etmiş şəxs adını daşıyır və fəaliyyətlərinin ilk günündən də atdıqları addımlarla, gördükləri işlərlə bu yüksək ada layiq olmağa çalışıblar.

zini inşa etdik. Bu gün bu xəstəliklərlə mübarizə üçün dövlət tərəfindən xüsusi proqram hazırlanıb", - deyərək, həmçinin bildirib ki, Fondun fəaliyyətinin digər çox vacib istiqaməti Azərbaycanın zəngin tarixi və mədəni irsinin qorunub saxlanması, təbliğ edilməsi və dünya ictimaiyyətinə tanıtılmasıdır.

Mehriban xanımın sözləri ilə desək, dünyanın müxtəlif ölkələrində Azərbaycan günləri və Azərbaycan gecələri keçirməklə Azərbaycanın keçmişini, tarixini, mədəniyyətini, bu gününü, müstəqil Azərbaycanın nailiyyətlərini, ölkəmizdə hökm sürən tolerantlıq və dözümlülük ab-havasını bütün dünyaya göstərmək, tanımaq məqsədi güdülmüşdür. Çünki Mehriban xanımın da verdiyi kimi, belə görüşlərdə insanlar Azərbaycan özləri üçün yenidən kəşf edirlər. Dünyanın ən möhtəşəm zallarında qədim Azərbaycan muğamı səslərin və sərgilərdə müasir Azərbaycanın incəsənət xadimlərinin əsərləri ilə tarixi artefaktlar birgə nümayiş olunur. Ümumiyyətlə, Fond hər bir xalqın mədəni irsini ümum-bəşəri dəyər kimi qəbul edir və bu irsin qorunmasına Azərbaycandan kənarda da öz töhfəsini verir. Konkret olaraq, Heydər Əliyev Fondunun dəstəyi ilə Strasburq Kafedral kilsəsinin vitrajları, Versal sarayındakı abidələr, Fransanın müxtəlif regionlarında yerləşən kilsələr, Berlin qəsr, Roma kateqombaları, Vatikan kitabxanasında saxlanılan dəyərli foliantlar bərpa olunub.

Bununla yanaşı, ətraf mühitin qorunması, Xəzərin ekoloji durumunun yaxşılaşdırılması sahəsində Fond tərəfindən hazırlanan proqramlar, təşəbbüslər artıq ölkəmizdə yeni gənclər hərəkatına çevrilib və İDEA kampaniyası çərçivəsində Azərbaycanda milyonlarla ağac əkilib. Bu əkilən ağaclar təkcə ölkəmizin, şəhərlərimizin, kənd və qəsəbələrimizin gözəlləşməsi, yaşllaşdırılması demək deyil, həm də ekologiyamızın təmizlənməsi, insanların sağlam həyat tərzinin təmin edilməsi deməkdir.

Çıxışının sonunda Mehriban xanım "Qarşıda bizi yeni çağırışlar, yeni hədəflər, yeni qələbələr gözləyir və mən əminəm ki, biz bütün çətinliklərin öhdəsindən birgə gələrək yeni nailiyyətlərə imza atacağıq", - deyərək bildirmiş və həmin dövrdən keçən 5 il, 2014-2019-cu illər ərzində görülməli işlər, atılan addımlar deyilənlərin sadəcə, söz, vəd olduğunu deyil, konkret əməl, fəaliyyət olduğunu bütün açıqlığı, aydınlığı ilə ortaya qoymuşdur.

İlham Əliyev: Heydər Əliyev Fondunun dünya miqyasında çox böyük hörməti var...

Heydər Əliyev Fondunun 15 illiyi ilə bağlı keçirilən təntənəli yubiley mərasimində söylənilən fikirlər isə bir daha deyilənlərin reallığı, fakt, həqiqət olduğunu gözlər önünə sərdir. Çünki başqa cür də ola bilməzdi. Bunlar hamısı yaşadığımız son illərin həqiqətləri və gerçəklikləridir. Yubiley gecəsində çıxış edən ölkə prezidenti cənab İlham Əliyev öz növbəsində bir daha Mehriban xanımın və onun rəhbəri olduğu Heydər Əliyev Fondunun gördüyü işləri yüksək qiymətləndirərək, qeyd edib ki, Fond ötən illər ərzində mədəniyyət, incəsənət, təhsil və digər sahələrdə çox böyük işlər görüb. O, çıxışında bildirib ki, ictimaiyyət bəlkə də məlumatlı deyil ki, nə qədər böyük işlər görülür, nə qədər insana kömək göstərilir, nə qədər insanı - uşağı, xəstəni Fondun xətti ilə aparılan müalicə normal həyata qaytarıb. Bəli, bu gün tam qətiyyətlə və əminliklə demək olar ki, Mehriban xanımın uğurlu rəhbərlik etdiyi Heydər Əliyev Fondu nəinki Azərbaycan, həmçinin dünya tarixində xeyirxahlıq fəaliyyətinə, mərhəmətlik və şəfqətliklik davranışlarına görə öz adını qızıl hərflərlə yazıb. 15 il böyük zaman məsafəsi olmasa da, bu illər ərzində görülməli işlər həmin zaman kəsiyini dəfələrlə aşmışdır. 15 illik tarix, 15 illik

tan-Azərbaycan münasibətlərinin danışıqlar yolu ilə həllində vasitəçilik missiyasını həyata keçirən ATƏT-in Minsk qrupunun 3 həmsədr dövlətindən biridir. Hər ikisi də böyük tarixə, qədim ənənələrə və Azərbaycanla bağlı münasibət tarixi əlaqələrə, bağlılıqlara malik dövlətlərdəndir. Bizləri tarixi əlaqələr və münasibətlər bir-birinə bağlayır, Qədim İpək Yolundan tutmuş ta bu günümüzdə qədər. Odur ki, hər iki dövlətlə münasibətlərin ən üst səviyyədə olması vacibdir və əhəmiyyətlidir, ilk növbədə də müstəqillik yollarında inamlı addımlayan bir dövlət kimi bizə - Azərbaycana lazımdır. Çox sevincidir və əlamətdar haldır ki, Mehriban xanımın fəaliyyətində bu məqamlar ən önəmli, prioritet istiqamətlərdən biri olmuşdur və olmaqdadır. Hər iki ölkə arasında münasibətlərin bugünkü yüksələn xətt üzrə inkişafında Mehriban xanımın da misilsiz və müstəsna xidmətləri var. Çinlə münasibətlərin inkişafına daim önəm verən Mehriban Əliyeva 2018-ci il avqustun 31-də Xarici Ölkələrlə Dostluq üzrə Çin Xalq Assosiasiyasının sədri Li Syaolinin başçılıq etdiyi nümayəndə heyəti ilə görüşündə də Çinlə Azərbaycan arasında münasibətlərin dostluq, tərəfdaşlıq üzərində qurulduğunu, qarşılıqlı hörmətə əsaslandığını, iki ölkənin müxtəlif sahələrdə, o cümlədən beynəlxalq təşkilatlar çərçivəsində uğurlu əməkdaşlıq etdiyini, siyasi əlaqələrin ən yüksək səviyyədə olduğunu, gələcək əməkdaşlıq üçün də böyük potensialın olmasına əminliyini söyləyib. Bu faktları eynilə Fransa ilə münasibətlərə, onun inkişafına verilən dəyəərə də aid etmək olar. Azərbaycan-Fransa münasibətlərinin inkişafında, bugünkü yüksək səviyyəyə çatdırılmasında da Mehriban xanımın xidmətləri və rolu çox böyük olub. Heç təsadüfi deyil ki, 2005-ci il tarixindən Azərbaycanda Fransız İnstitutunun, 2011-ci ildən Bakı Fransız Liseyinin, 2015-ci ildən isə Azərbaycan-Fransız Universitetinin fəaliyyətə başlamasında Mehriban Əliyevanın birbaşa rolu və xidmətləri var. Hesab edirik ki, 1994-cü ilin payızından - ümummilli lider Heydər Əliyevin dövlət rəhbəri kimi Fransaya baş tutan yüksək səviyyəli ilk səfərindən başlanmış yol ötən illər

zakirələr aparılmışdır. Ümumiyyətlə, 2019-cu ilin mart ayında gerçəkləşdirən bu səfər və səfər çərçivəsində baş tutan görüşlər, müzakirələr, həqiqətlər, tarixi hadisələr. Yəni, bu səfər və onun nəticələri iki ölkə arasında münasibətlərin dərinləşdirilməsi baxımından mühüm əhəmiyyətə malikdir. Xüsusilə də, səfər zamanı "Rothschild Global Financial Advisory" şirkətinin rəhbəri David dö Rotşild ilə görüş çox önəmli görüş və hadisə sayıla bilər. Çünki məşhur Rotşildlər nəslə Azərbaycan üçün tanış olan nəsilidir. Hələ XIX əsrdə Azərbaycanda çox məşhur olan Rotşildlər 1883-cü ildə "Xəzər-Qara dəniz neft sənayesi və ticarət cəmiyyəti"ni təsis ediblər. O zaman dünyada neft sənayesinin mərkəzi məhz Azərbaycan, Bakı idi və bu baxımdan Rotşild qardaşları Bakıya böyük investisiya gətiriblər. Heç təsadüfi deyil ki, bütün bunlar öz növbəsində o zamanlar Bakıda neft sənayesinin daha da canlanmasına səbəb olub. Eyni zamanda, Mehriban Əliyevanın Fransanın İqtisadiyyat və Maliyyə naziri Brüno Lömer ilə görüşündə bildirilib ki, Fransa yeni texnologiyalar sahəsində ölkəmizə töhfələr verə bilər. "Total"ın Azərbaycanda fəal rol oynadığını bildirən fransalı nazir nəqliyyat, kənd təsərrüfatı sahələrində də təcrübələrini bölüşə biləcəklərini qeyd etmiş, Mehriban Əliyeva isə ölkələrimiz arasında iqtisadi sahədə əməkdaşlığa böyük önəm verildiyini bildirmiş və bunun üçün yaxşı zəmin olduğunu vurğulamışdır. Bununla belə, ölkələrimiz arasında siyasi dialoqun yüksək səviyyədə olduğu, ancaq mövcud iqtisadi əməkdaşlığın real potensiala cavab vermədiyini, bunun üçün tezliklə konkret layihələrin həyata keçirilməsinə başlanılmasını vacibliyi vurğulanıb. Yeri gəlmişkən, yeridilən xəttin davamı olaraq, iyul ayında Bakıda Azərbaycan-Fransa biznes forumu keçirilib. Bu da hesab edirik ki, iqtisadi münasibətlərin inkişafının davamlılığı baxımından çox mühüm əhəmiyyət kəsb edən tədbirlərdən biri idi. Bu tədbirin baş tutmasında da Mehriban xanımın xidmətləri əvəzsizdir...

Yeni çağırışlar, yeni hədəflər, yeni qələbələr...

2014-cü il may ayının 10-da Heydər Əliyev Fondunun yaradılmasının 10

Müdrüklük və uzaqgörənliklə xalqla xidmət missiyası

zəhmət bir əsrə bərabər fəaliyyətlə eyni sırada, eyni səviyyədə dayanıb. Nəinki Azərbaycan vətəndaşlarının, dünyanın mərhəmətə, qayğıya, dəstəyə ehtiyacı olan insanların ürəklə üz tuta biləcəyi əsl xeyirxahlıq, rəhm və mərhəmətlik ünvanına çevrilib. Yolları açıq, işləri daim uğurlu olsun!

Azərbaycan əsgərinə, şəhidlərə və şəhid ailələrinə minnətinin ən yüksək zirvəsi...

Mehriban xanımın fəaliyyətinin ən mühüm məqamlardan, istiqamətlərdən birini, bəlkə də birincisini şəhid ailələri, Qarabağ müharibəsi iştirakçıları, əlilləri, xüsusilə, uğurlu Aprel əməliyyatlarında şəhid düşmüş qəhrəmanlarımızın, igidlərimizin ailələri ilə, yurd-yuvalarından qovulmuş qaçqın və məcburi köçkünlərlə görüşür, onların problemlərini dinləyir və yerində həllinə nail olmağa çalışır. Elə bu ilin əvvəllərində - yanvar ayında şəhid ailələri ilə keçirilən görüşü və həmin görüşün nəticəsi olaraq, şəhid ailələrinə veriləcək bərdəlik müavinətlərlə bağlı məsələdə anlaşılmaqla yanaşı, həmçinin Qarabağ döyüşlərində, Aprel hadisələrində yaralanmış, xəsarət almış, əlil olmuş əsgər və zabitlərimizlə bir araya gəlməsi, eyni zamanda, cəmi günlər öncə qaçqın və məcburi köçkünlərlə baş tutan görüşü qeyd etmək, xatırlamaq kifayət edər. Nəsimi rayonunda Tibb Universitetinin 4 saylı yataqxanasında və Qarabağ rayonunda salınan "Qobu Park" yaşayış kompleksində məskunlaşan məcburi köçkünlərlə görüşən Mehriban xanım "Mən sizin üçün əlimdən gələni hər şeyi edəcəyəm. Mən gəlmişəm sizinlə danışım, problemlerinizi öyrənəm. Sizə söz verirəm, həm cənab prezident, həm mən daim sizin yanınızdayıq. Mən bilirəm ki, siz yararsız binalarda çətin vəziyyətdə yaşayırsınız. İnanın mənə, tapşırıqla yeni yol xəritəsi hazırlanır", - deyər bildirmişdir.

2017-2018-ci illərdə 6126 mənzil, 2019-cu ildə 6 min mənzil...

Görüş zamanı bir daha bildirilib ki, Prezident İlham Əliyevin diqqətində olan ən vacib məsələ məcburi köçkünlərin və qaçqınların yaşayış şəraitinin yaxşılaşdırılmasıdır və bu günə qədər bu istiqamətdə çox böyük işlər görülmüş, 300 mindən artıq insan evlə təmin olunmuşdur. Həmçinin, qeyd edilmişdir ki, əgər 2017-2018-ci illərdə 6126 mənzil təhvil verilərsə, bu il, yəni 2019-cu il ərzində 6 min mənzil təhvil veriləcək. Görüş zamanı Mehriban xanım bir daha həm ölkə prezidentinin, həm özünün qaçqın və məcburi köçkünlərə qarşı böyük hörmət, məhəbbət, istəyinin olduğunu bildirərək, bütün problemlərin həllinin ağır və uzun bir proses təşkil etdiyini də diqqətə çatdırıb. O, görüş zamanı "Böyük maliyyə dəstəyi lazımdır. Biz də istəyirik problemlər daha tez həll olunsun, bu planda olan bütün tədbirlər həyata keçirilsin. Amma yenə də qeyd edirəm, iradə var, bütün bu problemlər ardıcıl olaraq həll ediləcək. Bunu hər bir vətəndaşımız, xüsusilə də işğaldan, münafiqədən əzab çəkən, öz doğma torpaqlarından qaçqın düşən, öz doğma evlərini itirən, uzun illərdir ki, çətin vəziyyətdə yaşayan insanlar çox yaxşı başa düşürlər", - deyərək vurğulayıb ki, bu qəbildən olan insanlarla kömək etmək ən əsas və ən vacib vəzifədir. Birinci vitse-prezident sonra "Bilin ki, fəaliyyətimdə mənim üçün ən vacib, ən mühüm güc mənbəyi məhz sizinlə, insanlarla ünsiyyətdə olmaqdır. Mən sizin sevginizi, dəstəyinizi hiss edəndə

daha inamlı oluram. Mənim üçün böyük şəfərdir ki, insanlar mənə dəstək verir, mənə sevir, mənə inanır. Sizi əmin etmək istəyirəm ki, mən sizin etimadınızı doğruldacağam", - deyər fikirlərini tamamlayıb. Bu, onun göstəricisidir ki, qaçqınlar və məcburi köçkünlər məsələsi bir an belə olsun diqqətdən kənar qalmayıb, ikinci, üçüncü dərəcəli vəzifələr, işlər sırasına daxil edilməyib. Mehriban xanım öz fəaliyyəti ilə daim bu məsələnin ən üst səviyyədə saxlanılmasına nail olub.

Son 3 ildə 100-dən çox zabıt və əsgər yüksək texnologiyalı protezlərlə təmin olunmuşdur...

Həmçinin, qeyd etmək istəyirdim ki, Qarabağ müharibəsi iştirakçıları və əlilləri, onların problemləri daim Azərbaycan dövlətinin, ölkə prezidentinin, o cümlədən Mehriban xanımın diqqət mərkəzində olub. Heç təsadüfi deyil ki, 2016-cı ilin uğurlu Aprel əməliyyatlarının birinci ildönümündə, yəni Mehriban Əliyevanın Aprel döyüşləri zamanı Azərbaycan Ordusunun yaralanmış bir qrup əsgər və zabiti ilə görüşündə çox böyük əhəmiyyətə malik olan "2016-cı ilin apreldə döyüşlərində yaralanmış əsgər və zabitlərin yüksək texnologiyalı protezlərlə təmin edilməsi" layihəsinin təqdimatı keçirilib. Bu ilin aprelinə, yenə də Aprel döyüşlərinin növbəti ildönümündə Heydər Əliyev Fondu tərəfindən yüksək texnologiyalı protezlərlə təmin olunan hərbiçilərlə keçirilən və Mehriban xanımın da iştirak etdiyi görüşdə bildirilmişdir ki, artıq bu layihənin ikinci mərhələsi yekunlaşıb. Yəni, ötən illər ərzində bu layihə çərçivəsində 100-dən çox zabıt və əsgər yüksək texnologiyalı protezlərlə təmin olunub. Görüş zamanı Birinci vitse-prezident isə vətənpərvər övladlarımızın qəhrəmanlığını, şücaətini yüksək dəyərləndirdiyini, hər zaman onlara dəstək olacağını vurğulayaraq deyib ki, onlar hər bir insan üçün çox dəyərli olan sağlamlıqlarını Vətən, torpaq yolunda qurban verməyə hazır olmusunuz. Mən fəxr edirəm ki, Azərbaycanın belə oğulları var, mənim belə qardaşlarım var. Mən hər zaman deyirəm ki, Azərbaycan çox zəngin ölkədir, sərvətləri, gözəl təbiəti var. Amma bizim ən böyük sərvətimiz Azərbaycan xalqıdır, Azərbaycan insanıdır. Doğrudan da, Azərbaycan xalqı fəxr etməlidir ki, sizin kimi oğullar yetişir. Analarımız fəxr etməlidirlər ki, sizin kimi igid övladlar böyüdüblər", - deyər Mehriban xanım həmçinin vurğulamışdır ki, belə xalqla, belə əsgərlərlə, zabitlərlə, belə qardaşlarla biz Qarabağı mütləq qaytaracağıq. Qarabağın hər bir kəndində, hər bir şəhərində Azərbaycan bayrağı dalğalanacaq.

Bəli, Qarabağımızın, torpaqlarımızın işğaldan azad olunması hər birimizin, 31 ildən artıqdır bu ağrıyı, bu acını yaşayan

hər bir azərbaycanlının, hər Azərbaycan vətəndaşının ən böyük və ən ülvi arzusu, istəyidir. Bundan böyük arzusu, bundan böyük ülvi dilək ola bilməz və olmamalıdır. İnanıq və qəti əminlik ki, Azərbaycan dövlətinin, Ali Baş Komandan İlham Əliyevin rəhbərliyi altında Azərbaycan xalqı və Azərbaycan Ordusu bu arzunu, bu diləyi çin etməyi, gerçəkləşdirməyi bacaracaq, Azərbaycanın digər guşələrində olduğu kimi, Dağlıq Qarabağda da tezliklə üçrəngli bayrağımız səmalarda, göylərin ənginliklərində dalğalanacaq. Allah bu yolda, bu işdə Azərbaycan dövlətinə, Azərbaycan xalqına, ölkə prezidentinə və birinci xanım Mehriban xanıma yar və yardımçı olsun!

ması, yüksəkixtisaslı mütəxəssislərin ali məktəbə dəvət edilməsi alimin yüksək elmi potensiala və təşkilatçılıq qabiliyyətinə malik olmasına sübutdur. Arif Paşayev yüksək elmi-praktiki potensiala malik olmaqla yanaşı, yüksək vətəndaşlıq, vətənpərvərlik hissləri ilə yaşayış yaranan, respublika əhəmiyyətli işlərdə, xüsusən Azərbaycanda aviasiya təhsilinin müasir səviyyədə inkişafına yorulmadan gərgin əmək sərf edən, gənc nəslin təlim-təربiyə işlərini, onların yüksək vətənpərvərlik ruhunda tərbiyə olunmalarını xüsusi diqqətdə saxlayan qayğıgəz rəhbər, səmimi insan və ətrafında olan hər bir işgüzar,

tanınmış filoloqu, ədəbiyyatşünas-alimidir. O, həm də Azərbaycanın ən tanınmış nizamşünaslarından biridir. Akademik Nərgiz xanım dünyanın ən nüfuzlu və böyük tarixə malik universitetlərindən olan Lomonosov adına Moskva Dövlət Universitetinin (MDU) Bakı filialının yarıdıcılarından, təşəbbüsçülərindən və artıq bir neçə ildir ki, həmin filialda çox uğurlu rəhbərlik edir. Bütövlükdə adları çəkilən bu təhsil ocaqları Azərbaycan gənclərinin ən çox və sevə-sevə seçim etdikləri universitetlərdəndir. Yuxarıda da qeyd etdiyimiz kimi, ən yüksək, 600-700 arasında bal toplayan gənclərin mütləq əksəriyyəti məhz bu universitetlərin tələbələridir. Deməli, bu, bir daha onu göstərir və sübut edir ki, bu ali təhsil ocaqlarında bilik, savad, elm, tədris səviyyəsi ən yüksək səviyyədədir və ən əsası bu ali məktəblərə rəhbərlik edən nüfuzlu, tanınmış simalar öz uğurlu fəaliyyətləri ilə bu etimadı qazanıb və gələcəyimizin təminatçısı gənclərimizin, ali təhsil dalınca gedən cavanlarımızın etimadını, güvənini doğruldublar. Belə olmasaydı, bu təhsil ocaqlarına bu qədər həvəs göstərilməz, seçim edilməzdi. Bu baxımdan hesab edirik ki, yeni yarınmalarına, yaşlarının az olmasına baxmayaraq, qısa müddət ərzində böyük nailiyyətlər əldə edən bu ali təhsil ocaqları çox yaxın illərdə daha böyük zəfərlərə, qələbələrə imza atacaqlar, dünyanın ali məktəblərlə bağlı reyting cədvəllərində ən yüksək pillələrdə, ilk yüzlükdə qərar tuta, yerləşə biləcəklər. Bunun üçün hər cür potensial və imkan var. Bu universitetlərin Azərbaycan təhsilinə, Azərbaycan elminə, layiqli və peşəkər kadr potensialının formalaşdırılmasına, təmin edilməsinə töhfələri hələ qabaqdadır. Töhfələr var, olub və olacaq.

Mehriban xanım artıq 36 ildir ki, dünyamiqyaslı siyasətçi və dövlət xadimi, böyük şəxsiyyət Heydər Əliyevin ocağında, Əliyevlər ailəsinin bir üzvüdür. Övladları Leyla, Arzu və Heydər Əliyevlər də Azərbaycan gəncliyinə öz savadları, öz tərbiyələri, öz intellektləri ilə nümunə olan gənclərimizdənndir. Leyla xanımın, Arzu xanımın da ölkənin ictimai, siyasi, sosial, mədəni həyatındakı rolu, fəaliyyəti hər kəsə bəllidir. Onların həyata keçirdikləri layihələr həm Azərbaycan daxilində, həm ölkə hüdudlarından çox-çox kənarlarda rəğbət qazanmaqda, təqdir edilməkdə, alqışlanmaqdadır. Yəni, bunları ətraflı şəkilə diə gətməkdə, xatırlatmaqda məqsədim odur ki, Mehriban xanım məhz belə bir mühitdə, mənim də çox yaxından tanıdığım bir ziyalı dünyasında yetişib, formalaşmışdır. Odur ki, Mehriban xanım hər zaman öz yüksək ziyallığı, intellektuallığı, insanpərvərliyi, xeyirxahlığı, dövlətçilik dəyərlərinə sıx bağlılığı ilə seçilib, fərqlənib, tanınıb. Bu gün hər birimiz, dövlətinə, vətəninə bağlı hər bir kəs Mehriban xanım kimi ictimai və dövlət xadiminin olması ilə fəxr edir, öyünür. Mehriban xanım elə bir insan, elə yüksək dəyərlər daşıyıcısı olan bir şəxsiyyətdir ki, Azərbaycanda nə baş versə, hamıdan öncə silahdaşı, ən yaxın və ən sədəqətli dostu olan ölkə prezidenti cənab İlham Əliyevlə birlikdə ordadır, hər kəsin harayına, imdadına birinci çatmağa çalışır, hər kəsə yükək diqqət və qayğı göstərməyi özünün ən başlıca missiyası, vəzifəsi hesab edir. Onun, bir daha qeyd etmək istədik ki, həm nisbətən imkansız, qayğıya, xüsusi diqqətə ehtiyacı olan insanlarla, uşaqlarla, həm qaçqın və məcburi köçkünlərlə, həm şəhid ailələri və Qarabağ müharibəsi əlilləri, veteranları, həm mədəniyyət, incəsənət xadimləri, həm də sahibkarlar, iş adamları ilə görüşləri, müzakirələri deyilənlərin əyani təsdiqi və bariz nümunəsidir.

Yaradıcı əməkdaşın yaxın məsləhətçisi və köməkçisidir. Mehriban xanımın anası – böyük şərqşünasımız, böyük ziyalı, rəhmətlik Aida xanım İmanquliyevanı hələ gənclik illərindən tanıyırdım. Həmin vaxtlar hər ikimiz Milli Elmlər Akademiyasının Rəyasət Heyətinin indiki yerləşdiyi binada, Akademiyanın ayrı-ayrı institutlarında çalışırdıq və tez-tez rastlaşır, söhbətləşirdik. Çox ziyalı, sadə, mədəni, əsl Azərbaycan xanımı idi. Heyif ki, dünyasını çox erkən dəyişdi, Azərbaycan ziyallığı, Azərbaycan şərqşünaslığı bundan çox şeylər itirmiş oldu. Allah o dünyasını versin! Mehriban xanımın ana babası Nəsir İmanquliyev Azərbaycan jurnalistikasının nəhənglərindən idi. Uzun illər "Bakı" qəzetinə rəhbərlik etmişdi. Həmçinin, Mir Cəlal müəllimlə birgə BDU-da jurnalistika fakültəsinin yarıdıcılarından biri olmuşdu. Bu gün də Azərbaycanın tanınmış jurnalistləri arasında həm Mir Cəlal müəllimin, həm də Nəsir müəllimin tələbələri, yetişdirmələri var. Mehriban xanımın əmisi Hafiz Paşayev Azərbaycanımızın ən layiqli övladlarından, böyük diplomatlarından, beynəlxalq münasibətlər sahəsində ən layiqli mütəxəssislərindən, gözəl ziyalılarımızdandır. Hafiz müəllim Azərbaycanın müstəqilliyinin ən ağır və ən çətin illərində dünyanın 3 super gücündən birində - ABŞ-da Azərbaycanın fəvqəladə və səlahiyyətli səfiri vəzifəsini çox peşəkarcasına və çox ləyaqətlə yerinə yetirmişdi. Bu gün Azərbaycan-ABŞ münasibətlərinin yüksək səviyyədə inkişafında Hafiz müəllimin də böyük xidmətləri və əməyi var. Hafiz müəllim artıq bir neçə ildir ki, nəinki Azərbaycanda, ümumiyyətlə, bu regionda, dünyada çox nüfuzlu ali təhsil ocaqlarından birinə - Azərbaycanda Diplomatik Akademiyasına (ADA Universiteti) uğurlu rəhbərlik edir. Heç təsadüfi deyil ki, hər il ali məktəblərə ən yüksək ballarla - 600-700 ballarla daxil olan tələbələr arasında ADA-nın tələbələri daha çox üstünlük təşkil edirlər. Azərbaycan gənc diplomatik kadrlarla təmin edən ADA, sözlən əsl mənasında, elm-təhsil məbədgahıdır və onun bu yüksək səviyyəyə çatmasında ən böyük xidmətlər məhz Hafiz müəllimə məxsusdur. Mehriban xanımın bacısı, akademik Nərgiz xanım Paşayeva Azərbaycanın

Ziyad SƏMƏDZADƏ,
Akademik, Milli Məclisin İqtisadi siyasət, sənaye və sahibkarlıq komitəsinin sədri
(Respublika qəzeti, 27.08.2019)

Ot kökü üstə bitər!

Bəzən öz-özümə sual edirəm ki, Azərbaycan xanımında, Mehriban xanımında bu qədər mənəvi güc, işləmək, yaratmaq həvəsi, yorulmazlıq haradandır. Təbii ki, bir çox amillər var. Müstəqil Azərbaycan dövləti, gündən-günə, ildən-ildən artan iqtisadi imkanlarımız və digər amillər burada mühüm rol oynayır. Amma mən belə düşünürəm ki, bu qədər geniş, dolğun, məhsuldar, səmərəli fəaliyyətin təməlinə ailə, kök dayanır. Bunlar ailədən, kökdən qaynaqlanır, irəli gəlir. Atalar məsələmiz var ki, ot kökü üstə bitər. Bəli, Mehriban xanım elə bir ailədə, elə bir ziyalı mühitində böyüyüb, həmçinin elə bir ailənin ocağındadır ki, başqa cür də ola bilməzdi. Mehriban xanım Azərbaycan ədəbiyyatının nəhənglərindən, söz ustalarından, böyük yazıçılardan – sovetlər dövründə, eləcə də müstəqillik illərində hər kəsin böyük maraqla oxuduğu, təbiiyələndiyi, mənəvi dəyərlərə sahib olduğu – "Dirilən adam" və "Bir gəncin manifesti" əsərinin və digər gözəl yaradıcılıq nümunələrinin müəllifi, indiki Bakı Dövlət Universitetində (keçmiş Azərbaycan Dövlət Universitetində) jurnalistika fakültəsinin yarıdıcılarından olan Əməkdar elm xadimi, filologiyası elmləri doktoru Mir Cəlal Paşayev ailəsində, ocağında dünyaya gəlib. Mehriban xanımın atası Arif Paşayev Azərbaycanın böyük ziyalılarından, elm xadimlərindəndir. 1996-cı ildən indiyədək Milli Aviasiya Akademiyasına rektorluq edən Arif müəllimin rəhbərliyi ilə akademiya tədris prosesi, elmi-metodik işlər yüksək səviyyədə təşkil edilməkdədir. Akademiyanın elmi fəaliyyəti buradakı dozimetrlərin, pilotsuz uçuş aparatların, minaların axtarılması və zərərsizləşdirilməsi üzrə radioidarəolunan robotların, radiotexniki təminat obyektlərinin texniki vəziyyətinə avtomatlaşdırılmış nəzarət sistemlərinin yarıdılmasına və s. yönəldilib. Milli Aviasiya Akademiyasında Azərbaycanca danaloqu olmayan, dünya standartları səviyyəsində şəhəriyin salınması işində gərgin, müntəzəm şəkildə apardığı işlətlər, təhsilin səviyyəsinin yüksəldilməsinə şəxsi nəzarəti, Akademiya sağlamlıq elmi-pedaqoji mühitini yaradıl-

29 avqust - 4 sentyabr 2019-cu il

Минналогов Азербайджана потратит \$177 тыс. на покупку токенов

Министерство налогов Азербайджана определилось с поставщиком токенов. Согласно материалам, мини-

стерство с этой целью заключило контракт с компанией «Aircon Bel Service». Стоимость контракта - 300,9 тыс. манатов (\$177 тыс. по текущему курсу). Токен - это единица учета, не являющаяся криптовалютой, предназначенная для представления цифрового баланса в некотором активе, иными словами выполняющая функцию «заменителя ценных бумаг» в цифровом мире. Токены представляют собой запись в регистре, распределенную в блокчейн-цепочке.

Инновации и новые технологии важны для развития всех отраслей экономики

Для развития всех сфер экономики в Азербайджане важно применение инноваций и новейших технологий. Об этом заявил на открытии международных соревнований Hackathon министр транспорта, связи и высоких технологий Рамин Гулузаде, сообщает в среду Trend с мероприятия. По словам министра, прави-

тельство проводит экономическую политику, нацеленную на реализацию модели инновационного развития, а также совершенствуется законодательная база. «В Азербайджане уделяется особое внимание улучшению навыков организации и ведения бизнеса малых, средних предпринимателей и стартапов», - сказал Гулузаде.

Также министр отметил важность привлечения молодежи к инновационному развитию.

Мировые цены на сахар рухнули до минимального уровня за последние десять лет

Мировые цены на сахар приблизились к минимальным уровням за последние десять лет на фоне переизбытка предложения на рынке Индии, укрепления доллара и замедления роста мировой экономики. Котиловки фьючерсов на сахар-сырец на нью-йоркской бирже ICE Futures U. S. снизились с начала августа на 6,4 процента до 0,11 доллара за фунт (0,454 кг), это самый сильный месячный спад в этом году. Мировые цены падают из-за увеличения производства са-

хара в Индии, которая в сезоне 2018/2019 отвоевала у Бразилии статус крупнейшего производителя сахара в мире. Производство сахара в Индии достигло 33,1 млн тонн за указанное время. «Мы видим серьезный избыток сахара», - отметил глава отдела исследований трейдерской компании ED&F Map Holdings Кона Хак. По его словам, Таиланд и Индия получили огромный урожай сахара, и Бразилия делает все возможное, чтобы сбалансировать рынок.

Между тем, как сообщает Вести. Экономика, правительство Индии может в ближайшие недели возобновить программу субсидирования экспорта. Программа помогла росту экспорта на 52 процента, вызвав критику со стороны конкурирующих стран-производителей. Всемирная торговая организация расследует жалобы Австралии, Бразилии и Гватемалы относительно индийских субсидий, которые, по мнению этих стран, являются незаконными.

Азербайджан экспортировал карбамида на \$5,4 млн

Азербайджан в I-ом полугодии 2019 года экспортировал 33 тыс. 970,82 тонны азотных удобрений, сообщили агентству «Интерфакс-Азербайджан» в правительстве. «В январе-июне 2019 года объем экспорта из Азербайджана карбамида составил 33 тыс. 970,82 тонны на сумму \$5 млн 435,33 тыс. При этом весь экспорт пришелся на II-ой квартал текущего года», - сообщили в правительстве. В отчетный период основной объем экспорта карбамида пришелся на Турцию - 16 тыс. 786,2 тонны на \$2 млн 685,79 тыс. и Россию - 8 тыс. 752,5 тонн на \$1 млн 400,4 тыс. Остальная часть продукции поставлялась в Украину, Болгарию и Румынию. Карбамидный завод SOCAR

Carbamide Plant был введен в эксплуатацию 16 января 2019 года, в июне предприятие начало экспорт карбамида. Предприятие включает три производственных участка: производство аммиака; производство карбамида;

производство карбамидных гранул. Мощность завода составляет 1,2 тыс. тонн аммиака и 2 тыс. тонн карбамида в сутки. При этом, ежегодные доходы завода от экспорта карбамида прогнозируются на уровне \$160 млн.

Азербайджан упрощает процесс подачи деклараций

Министерство налогов Азербайджана направило налогоплательщикам уведомления о слиянии некоторых видов отчетности и правила заполнения новых форм деклараций, сообщает в среду Trend со ссылкой на сообщение министерства налогов Азербайджана. Целью изменений является упрощение процедуры

подготовки отчетности, сокращения количества запрашиваемых форм, экономии времени и усилий налогоплательщиков. Министерство налогов, таким образом, обеспечивает оптимизацию отчетности по обязательному государственному социальному страхованию, страхованию от безработицы и обязательному медицин-

скому страхованию работников по найму, говорится в сообщении. Так, формы «Налоговая декларация, об уплате налогов, удержанных у источника выплаты в связи с работой по найму», «Квартальный отчет по обязательному государственному социальному страхованию», «Квартальный отчет по страхованию безработицы» и «Отчет по обязательному медицинскому страхованию», объединены в новую «Форму (отчет) декларации о налогах, удержанных у источника выплаты в связи с работой по найму, обязательному государственному социальному страхованию, страхованию от безработицы и обязательному медицинскому страхованию».

За три года на мировые рынки попало не менее 1 тыс. контрафактных золотых слитков

Контрафактные золотые слитки под видом изделий известных золотоперерабатывающих компаний на сумму не менее \$50 млн появились на мировом рынке за последние три года. Об этом сообщили руководители банков, перерабатывающих предприятий и других компаний, передает Trend со ссылкой на ТАСС. По их словам, выявленные слитки золота высокого качества отмечены фиктивными штампами крупнейших швейцарских компаний по переработке этого металла. К настоящему времени найдено около 1 тыс. килограммовых слитков контрафактного золота на сумму не менее \$50 млн. Это отно-

сительно небольшое число, учитывая, что заводы производят 2 - 2,5 млн таких изделий в год. Однако, отмечает агентство, качество контрафактной продукции очень высоко, в связи с чем еще не одна тысяча подделок, которые не смогли распознать, может быть в обращении.

«Недавние поддельные слитки сделаны очень профессионально», - заявил глава швейцарского завода Valcambi Майкл Мезарик. По его мнению, «намного больше единиц контрафактного продукта все еще находятся в обращении».

İtaliyada TAP-ın mikrotunelinin inşası yekunlaşıb

Azərbaycan təbii qazını Avropaya daşıyacaq "Trans-Adriatik" (TAP) boru kəmərinin Apuliyada (İtaliya) yerləşən 1,5 kilometrlik mikrotunelinin inşası yekunlaşıb. Bu barədə "Il Sole 24" nəşri yazıb. Qeyd edilib ki, artıq İtaliyada 3 kilometr boru torpaqdadır. Yay ayı bitdikdən sonra İtaliyada boru kəmə-

rinin inşası işləri davam etdiriləcək. Xatırladaq ki, layihə üzrə kapital xərcləri 4,5 milyard avrodur. Boru kəməri Avropanın üç ölkəsinin ərazisindən – Yunanıstan, Albaniya və İtaliyadan keçir. TAP-ın ilkin ötürücülük qabiliyyəti ildə 10 milyard kubmetr olacaq və bu həcmnin gələcəkdə 20 milyard

kubmetrədək artırılması nəzərdə tutulur.

Xəzər dənizinin Azərbaycan sektorundakı "Şahdəniz-2" yatağından hasil olunacaq qazı Türkiyəyə və bu ölkədən də Avropaya daşıyacaq 3 min 500 kilometr uzunluğundakı Cənub Qaz Dəhlizinin tərkib hissəsi olan TAP Cənubi Qafqaz Boru Kəməri və TANAP-ın davamı olub, "Şahdəniz-2" dən hasil oluna- caq qazı Yunanıstan və Albaniya vasitəsilə, Adriatik dənizindən keçməklə İtaliyanın cənubuna, oradan da Qərbi Avropaya çatdıracaq. Boru kəmərinin uzunluğu 878 kilometr, diametri isə 48 düymdür. TAP boru kəmərinin ən aşağı hissəsi dəniz səviyyəsindən təxminən 820 metr dərinlikdə, ən yüksək hissəsi Albaniya dağlarında 1800 metr hündürlükdən keçir.

TAP-la Avropaya ilk qazın verilməsi 2020-ci ilə planlaşdırılır.

Azərbaycanın hansı ölkələrə polipropilen və polietilen ixrac etdiyi açıqlandı

Azərbaycan polipropilen və polietileni əsasən Türkiyə, Rusiya, Ukrayna, Belarus, Polşa və Litvaya ixrac olunur. Bunu Azərbaycan Dövlət Neft Şirkətindən (SOCAR) bildiri- blər. Məlumatda qeyd olunub ki, "SOCAR Polymer" zavodun-

dan istehsal olunan məhsulun böyük hissəsi ixrac olunur. O da bildirilib ki, bu ilin yanvar-iyun aylarında 52 tona yaxın polipropilen və polietilen ixrac olunub. Qeyd edək ki, "SOCAR Polymer" 2013-cü ildə yaradılıb.

Rəşt-Astara-Astara dəmir yolunda relslərin düzülməsi davam edir

Rəşt-Astara (İran)-Astara (Azərbaycan) dəmir yolunun Gilan vilayətindən keçən hissəsində relslərin düzülməsi davam edir. Bu sözləri İranın dövlət dəmir yolu şirkətinin baş direktoru Səid

Rəsuli deyib. Gilan vilayətində səfərdə olan S.Rəsuli yolun tikintisi ilə tanış olub. O bildirib ki, sanksiyalara baxmayaraq yolun inşası davam edir. Artıq 40 kilometr məsafədə relslər düzülüb.

S.Rəsuli nəzərə çatdırıb ki, yolun tikintisində Azərbaycan tərəfi də iştirak edir.

Rəsmi Bakı "Şimal-Cənub" Beynəlxalq Nəqliyyat Dəhlizinin əsas tərkib hissəsi olan Rəşt-Astara (İran)-Astara (Azərbaycan) dəmir yolunun inşasına 500 milyon dollar vəsait ayırıb. Bundan başqa Azərbaycan İranın Astara şəhərində dəmir yolu vağzalının və yük terminalının tikintisində də iştirak edir.

Xatırladaq ki, "Şimal-Cənub" Beynəlxalq Nəqliyyat Dəhlizi ilə Asiyadan Avropaya və əks istiqamətə yüklər Qəzvin-Rəşt-Astara (İran)-Astara (Azərbaycan) dəmir yolu vasitəsilə daşınacaq. Ötən ilin mart ayında yolun Qəzvin-Rəşt hissəsi İran Prezidentinin iştirakı ilə istismara verilib. Rəşt-Astara hissəsində isə inşaat işləri davam edir.

DÜNYA

Avropa İttifaqı 100 mlrd. avro luq fond təsis edəcək

səsləndirilmiş çağırışlara uyğun olacağı da qeyd olunur.

Avropa İttifaqı (Aİ) dünyadakı rəqiblərdən geri qaldığı bəzi strateji sahələrə sərmayə qoymaq məqsədi ilə 100 milyard avro həcmində fond təsis etmək niyyətindədir. Aİ-nin müvafiq sənədlərində Avropanın Gələcəyi Fondu (European Future Fund) adı verilən yeni fond "Google", "Apple", "Alibaba" kimi nəhəng təsisatlarla rəqabət apara biləcək şirkətlərə, sənaye qruplarına sərmayə qoymaq üçün üzv ölkələr tərəfindən maliyyələşdiriləcək. Belə bir fondun yaradılmasının Avropa işgüzar mühitini həm də subsidiyalarla bağlı olan haqsız rəqabətdən qoruyacaq "fəal sənaye siyasəti alətləri"ni yaratmaqla bağlı Fransa və Almaniya tərəfindən

Bu layihənin müəllifləri Avropa İttifaqı sərhədlərindən kənardakı şirkətlərin "Aİ innovasiya fəaliyyətlərinə, müəyyən sənaye sektorlarındakı vəziyyətinə sarsıdıcı zərbə endirə biləcək misilsiz maliyyə ehtiyatlarına malik" olduqlarını qeyd edirlər. Burada daha çox "Google", "Apple", "Facebook" kimi texnologiya nəhəngləri, həmçinin dünya rəqəmsəl sənayesinə hökmranlıq edən "Baidu", "Tencent", on-line ticarətində rəqib tanınmayan "Amazon" və "Alibaba" kimi şirkətlər nəzərdə tutulur. "Avropada belə şirkətlər yoxdur. Bu da iqtisadi artım, iş yerləri, başlıca strateji sahələrdə Avropanın nüfuzuna təhlükə yaradır", – Aİ-nin sənədlərində vurğulanır.

Çində sərbəst ticarət zonaları yaradılır

Çin Dövlət Şurası ölkə ərazisində altı yeni sınaq sərbəst ticarət zonalarının yaradılması ilə bağlı layihə təsdiqləyib. "Yeni dövrdə Çin Xalq Respublikasının açıqlığı artırır strateji tədbirlərdən biri" kimi təqdim edilən layihənin ölkənin ayrı-ayrı regionları ilə dünya arasındakı iqtisadi-ticarət əməkdaşlığı əlaqələrinə dövlət məhdudiyətlərini aradan qaldırmaqla

ki Heilonqçianq əyalətində, şimaldakı Hebei əyalətində yaradılır. "Yeni dövrdə Çin Xalq Respublikasının açıqlığı artırır strateji tədbirlərdən biri" kimi təqdim edilən layihənin ölkənin ayrı-ayrı regionları ilə dünya arasındakı iqtisadi-ticarət əməkdaşlığı əlaqələrinə dövlət məhdudiyətlərini aradan qaldırmaqla

keyfiyyət artımına və milli potensialın üzə çıxarmasına başlamaq barədə dövlət başçısı Si Cinpiq tərəfindən irəli sürülmüş fikirlər nəzərə alınmaqla icra olunacağı göstərilir.

Qeyd edək ki, iyunun 28-də Osakadakı G-20 sammiti zamanı Çin dövlət başçısı yaxın zamanlarda idxalatın artımına maneə yaradan bir sıra süni əngəlləri aradan qaldıracağını, beynəlxalq ticarət əlaqələrinə xələf gətirən sistem qüsurlarını daf etmək üçün yaxın vaxtlarda altı sərbəst ticarət zonası təsis ediləcəyini, bununla yanaşı iqtisadi qloballaşma proseslərinin geniş sirayət etdiyi Şanqhai bələdiyyəsinin və cənubdakı kurort bölgəsi olan Hainan əyalətinin də inkişaf strategiyasına xüsusi diqqət yetirəcəklərini açıqlamışdı.

Milli Məclisin İqtisadi siyasət, sənaye və sahibkarlıq komitəsinin sədri, akademik Ziyad Səmədzadə Azərbaycan Respublikasının Birinci vitse-prezidentinin köməkçisi Emin Hüseynova anası **SÜDABƏ HÜSEYNOVANIN** vəfatından kədərləndiyini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

Milli Məclisin İqtisadi siyasət, sənaye və sahibkarlıq komitəsinin sədri, akademik Ziyad Səmədzadə akademik Abel Məhərrəmovaya əzizi **AZƏR SADIQOVUN** vəfatından kədərləndiyini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

Milli Məclisin İqtisadi siyasət, sənaye və sahibkarlıq komitəsinin sədri, akademik Ziyad Səmədzadə Dövlət Tarix Arxivinin direktoru Aslan Qasımlıya qardaşı **QURBANƏLİ QASIMLININ** vəfatından kədərləndiyini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

ALLAH RƏHMƏT ELƏSİN

Təsisçi:
Akademik Ziyad SƏMƏDZADƏ
Baş redaktor:
Aytən SƏMƏDZADƏ

ELMİ-REDAKSİYA ŞURASI:
Ziyad Səmədzadə, Aytən Səmədzadə, Akif Musayev, Qüdrət Kərimov, Elşən Hacıyadə, Elşad Səmədzadə, Məhəş Əhmədov, Müşfiq Atakişiyev, Amil Məhərrəmov, Rüfət Quliyev, Mirqasım Vahabov, Süleyman Qasımov, Ədalət Muradov, Vahid Novruzov, Aydın Hüseynov, Rəsul Balayev, Cahangir Qocayev, Abbas Əliyev

Dizayner:
Lamiya NƏBİYEVƏ

Redaksiyanın ünvanı:
Əliyev küçəsi, 7
Redaksiya: +99412 566 09 60
Faks: +99412 514 14 27
Mühasibatlıq:
+99412 566 63 08

Dərc olunan materiallardakı fikirlər Azərbaycan dövlətinin mənafeyinə uyğun gəlməlidir. "İQTİSADİYYAT" qəzetinin kompüter mərkəzində yığılmış və sənədlənmiş, "Azərmedia" MMC mətbəəsində çap edilmişdir. Lisenziya: 022201; İndeks: 0355; Tiraj: 2500